

Witte de With
Center for Contemporary Art
Jaarverslag 2012

Inhoud

3	Inleiding
5	Jaaragenda
7	Programma
23	Publieksbereik
32	Kwantitatieve gegevens
33	Financieel verslag
37	Organisatie
41	Introduction in English

Inleiding

Witte de With is één van de vooraanstaande tentoonstellingshuizen in Nederland en daarbuiten voor de creatie, productie en presentatie van kunst. Sinds 1990 presenteerde Witte de With werk van meer dan 300–gevestigde en opkomende–kunstenaars. Daarnaast heeft het instituut middels een groot aantal initiatieven diverse samenwerkingspartners met elkaar in verbinding gebracht, op zowel landelijk als wereldwijd niveau. In het gebouw in Rotterdam heeft Witte de With dit jaar meer dan 23.000 bezoekers mogen ontvangen; via de website en het (online) netwerk nog veel meer.

Sinds mijn aantreden als directeur begin 2012 heeft Witte de With een dynamische ontwikkeling doorgemaakt, waarbij nieuwe verbindingen en duurzame nieuwe samenwerkingsverbanden tot stand zijn gekomen in Rotterdam, de rest van Nederland en in gebieden die nieuw zijn voor Witte de With, zoals Azië.

Witte de With werkt hard aan het uitbreiden van het aantal, het bereik en de diversiteit van de culturele organisaties waarmee wordt samengewerkt. Op internationaal niveau zijn dat bijvoorbeeld de 9e Shanghai Biënnale, de 11e Baltische Triënnale, Spring Hong Kong en Creative Time in New York. Op nationaal niveau werken we onder andere met de Appel arts centre, het Van Abbemuseum en Stedelijk Museum Amsterdam en op lokaal niveau met onder meer ArchiGuides, Museum Boijmans Van Beuningen, PrintRoom, TENT, WORM en Showroom MAMA, waarbij we ons internationale netwerk gebruiken om deze instellingen te promoten.

Tijdens zijn residentie bij Witte de With wist beeldend kunstenaar en schrijver Alexandre Singh een geëngageerd publiek te enthousiasmeren voor zijn *Causeries*, een maandelijks terugkerend publieksevenement waarin hij levendige discussies voerde met vooraanstaande experts uit verschillende vakgebieden over onderwerpen die bijna de hele wereldgeschiedenis omvatten. Hij werkte bij Witte de With aan zijn groot-schalige theaterproductie getiteld *The Humans*. Speciaal voor deze productie ging Witte de With lokale partnerschappen aan met de Rotterdamse Schouwburg, Codarts Rotterdam en het Ro Theater. Vol trots kunnen we aankondigen dat het stuk in september 2013 in première gaat in Rotterdam, om vervolgens te worden gepresenteerd op verschillende internationale locaties, zoals de Brooklyn Academy of Music in New York (in het kader van de komende Performa-biënnale), alsook binnen verschillende aanverwante projecten en tentoonstellingen in bijvoorbeeld het Guggenheim Museum in New York en Palais de Tokyo in Parijs. Het theaterstuk mocht al rekenen op veel aandacht van publiek, kranten, tijdschriften en televisiezenders.

Naar aanleiding van Singhs *work-in-progress* en als onderdeel van de *Causeries*-reeks, mochten we tot onze

grote vreugde een toenemend aantal toonaangevende academici en wetenschappers verwelkomen in ons instituut. Zo waren er onder andere gasten van de Universiteit Leiden, de Katholieke Universiteit Leuven, Imperial College London, École Normale Supérieure in Parijs, Cambridge University, Shakespeare's Globe in Londen en Tate Britain.

De geschiedenis van ons pand, dat vanaf 1875 een meisjesschool huisvestte en vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw een technische school, vormde de aanleiding om ontwerp bureau Studio Miessen de opdracht te geven voor de ontwikkeling van een unieke architectonische omgeving in Witte de With. Op de tweede verdieping kwam een enorme multifunctionele gele kubus, bestaande uit 64 aparte blokken en een grote tribune, die beiden fungeerden als een open ruimte voor discursieve evenementen. De objecten brachten de vele verschillende kunstenaars en projecten van Witte de With dicht bij het publiek, waardoor een nieuwe manier van reflectie op artistieke creatie en inhoud mogelijk werd.

De benadering van onze educatie- en publieke programma's werd in toenemende mate vormgegeven door samenwerkingsverbanden binnen en buiten de culturele sector. Zo was er een gesprek tussen kunstenaar Joep van Lieshout en Rob de Wijk, directeur van The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS), een ont-hullende lezing door Trevor Paglen over zijn ambitieuze project *The Last Pictures* (een tijdscapsule die in de ruimte werd gelanceerd) en een *mapping* workshop met nieuwe mediakunstenaar Burak Arikan. Tot slot vormde het project *Everyone for Themselves* door kunstenaarsduo Bik Van der Pol in samenwerking met kunstenaar Jan van de Pavert en debathuis De Unie één van de hoogtepunten, waarbij denkers en economen op hoog niveau met elkaar van gedachten wisselden over onderzoek, presentatie en debat op het gebied van economische en ethische ontwikkelingen in de hedendaagse kunst.

In het kader van ons ambitieuze en zeer gewaardeerde educatieprogramma voor jonge mensen, ontving Witte de With in 2012 meer dan 1300 leerlingen en studenten. Zij namen deel aan kunstconfrontaties, rondleidingen, workshops en masterclasses. Het educatieprogramma biedt individuen en groepen fantasierijke modellen voor het begrijpen van hedendaagse beeldende kunst via direct contact met de kunstwerken, kunstenaars en andere kunstprofessionals.

Middels het tentoonstellingsplatform waar ons toegeweide artistieke team de laatste ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunstproductie onderzoekt en toont, speelde Witte de With in op de culturele en politieke belangen van de stad Rotterdam en

op Nederland als geheel. Ook hier ging Witte de With partnerships aan met internationale kunst- en cultuurorganisaties, waarbij speciale aandacht was voor ontwikkelingen in Turkije en Azië inclusief China. In de zomer van 2012 deden we onderzoek naar onderwerpen als 'religie' en 'utopie' in het kader van onze *Prompts and Triggers*-serie. Dit gebeurde enerzijds aan de hand van het soloproject van kunstenaar Meriç Algün Ringborg (geboren in Turkije, woonachtig in Zweden) over de rol van religie in de geschiedenis en anderzijds via het werk van Qui Zhijie, de beroemde Chinese kunstenaar, denker, leraar en artistiek directeur van de Shanghai Biënnale 2012. Qui Zhijies tentoonstelling in Witte de With was zijn eerste in de Benelux. In oktober vond de eerste workshop plaats in het kader van *Moderation(s)*, een gevarieerd eenjarig programma dat functioneert als een laboratorium voor inhoudelijke uitwisseling met Spring Hong Kong. Het project zal zich in 2013 manifesteren door verschillende evenementen en opdrachten in Rotterdam en Hong Kong. Het doel van *Moderation(s)* is het versnellen van de informatiestroom tussen beide continenten. Centraal daarbij staat 'the Moderator', belichaamd door de in Singapore gevestigde beeldend kunstenaar en schrijver Heman Chong.

Uiteraard zijn we ons zeer bewust van de gevaren en de vaak zeer complexe aard van samenwerkingsverbanden. Daarom stelden we een groepstentoonstelling samen waarin juist dit thema werd onderzocht. In *Surplus Authors* was werk te zien van 25 internationale kunstenaars die de onderbelichte kanten, vooronderstellingen en complexiteiten van auteurschap, samenwerkingsverbanden en co-creatie onderzochten.

Witte de With is nauw betrokken bij het vervolgtraject van de tentoonstellingen, niet alleen bij de locaties waar ze naartoe reizen, maar ook bij het bewaken van hun 'ethos' en de manier waarop ze in de publiciteit worden gebracht. Wat dat betreft zijn we bij een van onze tentoonstellingen, Qiu Zhijies *Blueprints*, een nieuwe richting ingeslagen. Een van de hoogtepunten van deze tentoonstelling was zijn werk *Map of Inter-city Pavilion* (2012) dat door de kunstenaar aan Witte de With werd geschonken en dat nu, onder voogdij van Bik Van der Pol, voor studiedoeleinden is uitgeleend aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Een ander prominent werk uit deze tentoonstelling is inmiddels aangekocht door het Van Abbemuseum in Eindhoven, waar het op verzoek te zien is onder de titel *Witte de With Drawings*.

Dit jaar hebben we een aantal sprankelende ondernemersactiviteiten georganiseerd, zoals een jaarlijks terugkerende benefietavond in samenwerking met de Appel arts centre. Tijdens deze succesvolle avond ontvingen we 180 gasten in het atelier van Joep van Lieshout in Rotterdam en organiseerden we een veiling

in samenwerking met Christie's. Ook werd ons splinternieuwe concept Club Witte de With geïntroduceerd: een zichzelf organiserend platform voor toegewijde kunst- en cultuurliefhebbers. De leden versterken en ondersteunen onze missie om vanuit diverse disciplines innovatieve ervaringen op te doen en ideeën uit te wisselen. Club Witte de With is nauw betrokken bij de activiteiten van Witte de With en biedt leden de mogelijkheid met ons en elkaar te netwerken en gezamenlijk onderwerpen nader te onderzoeken. Tevens kunnen zij evenementen bijwonen en kennismaken met onze kunstenaars en curatoren. Deze club is niet zozeer bedoeld om inkomsten te genereren, maar fungeert met name als postacademische ruimte voor vrije uitwisseling van kennis en ervaringen; een plek waar ideeën kunnen ontstaan of waar zelfs diepgaande gesprekken met een kunstenaar kunnen plaatsvinden tijdens een nachtelijke salon.

In 2012 publiceerde Witte de With het laatste deel van de *Source Book*-reeks en continueerde haar activiteiten op het gebied van digitale publicaties. Natuurlijk presenteerden we ons weer op een aantal belangrijke internationale boekenbeurzen. Het vierde deel uit de *Rotterdam*-reeks van Witte de With, een kunstenaarsboek door Lidwien van de Ven getiteld *Rotterdam: Sensitive Times*, is in februari 2013 verschenen. We gaven kunstenaar Erik van Lieshout de opdracht om het vijfde deel van de *Rotterdam*-reeks voor zijn rekening te nemen en organiseerden, onder leiding van de kunstenaar en in samenwerking met het lokale excursiebedrijf ArchiGuides, drie fietstochten door Rotterdam-Zuid, dat het onderwerp zal zijn van dit nieuwe boek. Witte de With is tevens begonnen aan een catalogus waarin verslag gedaan wordt van het eenjarige *Moderation(s)*-project. Ook wordt momenteel hard gewerkt aan de voorbereiding van het nieuwe online magazine *WdW*, een platform dat als doel heeft de werelden van de visuele kunsten, wetenschap en journalistiek met elkaar te verbinden.

Witte de With heeft de afgelopen jaren veel voor elkaar gekregen en is ontwikkeld tot het grootste instituut voor hedendaagse kunst zonder vaste collectie in Nederland. We zijn trots op wat we samen hebben bereikt en hebben uiteraard de ambitie om verder te groeien. Ook wereldwijd wordt het instituut algemeen erkend als pionier op het gebied van hedendaagse kunst. De ondersteuning van het Ministerie van OCW en de Gemeente Rotterdam is belangrijk voor ons succes, onze toekomst en de toekomst van de internationale hedendaagse kunst in Nederland.

Defne Ayas,
Directeur

Jaaragenda

Januari

Shared Space IV
Presentatie i.s.m. TENT, samengesteld
door Aad Krol (Galerie VIVID)
17.11.11 – 09.04.12

De Derde Dinsdag #3
Liveshow
17.01.12

SHORT BIG DRAMA door Angela Bulloch
Tentoonstelling
21.01.12 – 09.04.12

Performance Project i.h.k.v.
SHORT BIG DRAMA door Angela Bulloch
Educatieproject
23.01.12 – 16.03.12

Reflections 2: On Super-diversity
door Tariq Ramadan
Boekpresentatie met discussie
30.01.12

Februari

Celluloid Brushes door
Etablissement d'en Face, Brussel
Filmvertoning en presentatie i.h.k.v. IFFR
01.02.12 – 05.02.12

Witte de With op Art Rotterdam
Presentatie
09.02.12 – 12.02.12

De Derde Dinsdag #4
Liveshow
17.02.12

Maart

Museumnacht
Event
10.03.12

Witte de With blessing
door AA Bronson
Event
14.03.12

De Derde Dinsdag #5
Liveshow
20.03.12

Witte de With op PA/PER VIEW
Art Book Fair
Presentatie
23.03.12 – 25.03.12

April

Source Book 10: Angela Bulloch
Boekpresentatie
03.04.12

Lezing door Ou Ning
Event i.s.m. PrintRoom
12.04.12

De Derde Dinsdag #6
Liveshow
17.04.12

Prompts & Triggers: Line No. 2 (Holy Bible)
door Meriç Algün Ringborg
Tentoonstelling
26.04.12 – 17.06.12

The Humans door Alexandre Singh
Project
26.04.12 – 06.01.13

Mei

Everyone for Themselves
Filmvertoningen
05.05.12 – 13.05.12

Everyone for Themselves
Educatieworkshop
09.05.12

Everyone for Themselves
Symposium i.s.m. De Unie
12.05.12

De Derde Dinsdag #7
Liveshow
15.05.12

Prijs voor de Jonge Kunstcritiek 2012
Prijzuitschrijving i.s.m. de Appel arts centre
en Mondriaan Fonds
31.05.12 – 01.09.12

Juni

Artikulation door Maulwerker
Performance i.s.m. DE PLAYER
en Operadagen Rotterdam
Event
01.06.12 – 03.06.12

Causerie: The Creation
Event i.s.m. Alexandre Singh als
onderdeel van *The Humans*
02.06.12

How attitude becomes form:
Collaborative practice in Asia?
Lezing door Zoe Butt
05.06.12

God Never Left the City
Lezing door Siebe Thissen
16.06.12

Speculatieve Kunstgeschiedenis
Leesgroep
25.06.12 – 19.02.13

Prompts & Triggers: Blueprints
door Qiu Zhijie
Tentoonstelling
26.06.12 – 19.08.12

Ruimtelijk ontwerp door Studio Miessen
Project
26.06.12 – 06.01.13

Juli

Cargotropics door Julieta Aranda
Event
03.07.12

Jeugd Vakantiepaspoort
Educatieworkshop
10.07.12 – 14.08.12

Causerie: Pictorial Satire
Event i.s.m. Alexandre Singh als
onderdeel van *The Humans*
12.07.12

Augustus

Causerie: Theatrical Costumes
Event i.s.m. Alexandre Singh als
onderdeel van *The Humans*
16.08.12

Guilty Pleasures door Song-Ming Ang
Event bij Spring Hong Kong i.h.k.v.
Moderation(s)
18.08.12

De Derde Dinsdag #8
Liveshow
21.08.12

September

The Treasure Chests of Mnemosyne
Symposium i.h.k.v. Sarkis' tentoonstelling in
de Onderzeebootloods door Museum
Boijmans Van Beuningen
01.09.12

Surplus Authors
Tentoonstelling
05.09.12 – 06.01.13

Benefietavond i.s.m. de Appel arts centre
Event bij Atelier van Lieshout
06.09.12

Causerie: Aristophanes
Event i.s.m. Alexandre Singh als
onderdeel van *The Humans*
13.09.12

Various Fires in Publishing door PrintRoom
Workshop en event i.h.k.v. De Wereld van
Witte de With
15.09.12 – 16.09.12

Rotterdam-Zuid, een fietstocht met Erik van Lieshout
Event i.h.k.v. 24 Uur Cultuur
16.09.12

De Derde Dinsdag #9
Liveshow
18.09.12

Witte de With Publishers op NY Art Book Fair
Presentatie
28.09.12 – 30.09.12

War, artist talk door Joep van Lieshout
Event
28.09.12

Oktober

Art Now – Cultuurtraject
Educatieproject
03.10.12 – 09.11.12

Work (2011) – Marianne Flotron in gesprek met Philippe Pirotte
Event i.h.k.v. *Surplus Authors*
06.10.12

Welcome to Harmonistan!
Lezing door Markus Miessen
Event
09.10.12

Causerie: The Mountain in Art and Literature i.s.m. Alexandre Singh als onderdeel van *The Humans*
Event
11.10.12

De Derde Dinsdag #10
Liveshow
16.10.12

Deschooling/Deskilling & Re-public door Vivian Sky Rehberg
Event i.s.m. TENT
18.10.12

The Infinite Library
Educatieproject voor de Wolfert van Borselen Scholengroep in Rotterdam
19.10.12

Moderation(s)
Expert- en onderzoeksbijeenkomst i.s.m. o.a. Spring Hong Kong
19.10.12 – 20.10.12

Know Your Art – SONOR Jeugd en Stichting Young Up
Educatie-evenement
24.10.12

Assemblages
Lezing-performance door Angela Melitopoulos
Event
25.10.12

Workshop door Alexandre Singh
Educatieworkshop
29.10.12

November

The Last Pictures
Lezing door Trevor Paglen
Event
01.11.12

Causerie – Literary Satire
Event i.s.m. Alexandre Singh als onderdeel van *The Humans*
15.11.12

De Derde Dinsdag #11
Liveshow
20.11.12

New Beginnings
Filmvertoning i.h.k.v. *Tulkus 1880 to 2018* door Paola Pivi
21.11.12

Presentatie A Prior Magazine: 23 *SKIDOO*
Event
23.11.12

Writer's Clinic
Workshop i.h.k.v. het symposium *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...*
27.11.12

I AM FOR AN ART CRITICISM THAT... i.s.m. Stedelijk Museum Amsterdam i.h.k.v. de *Prijs voor de Jonge Kunstcritiek 2012*
Symposium
28.11.12 – 29.11.12

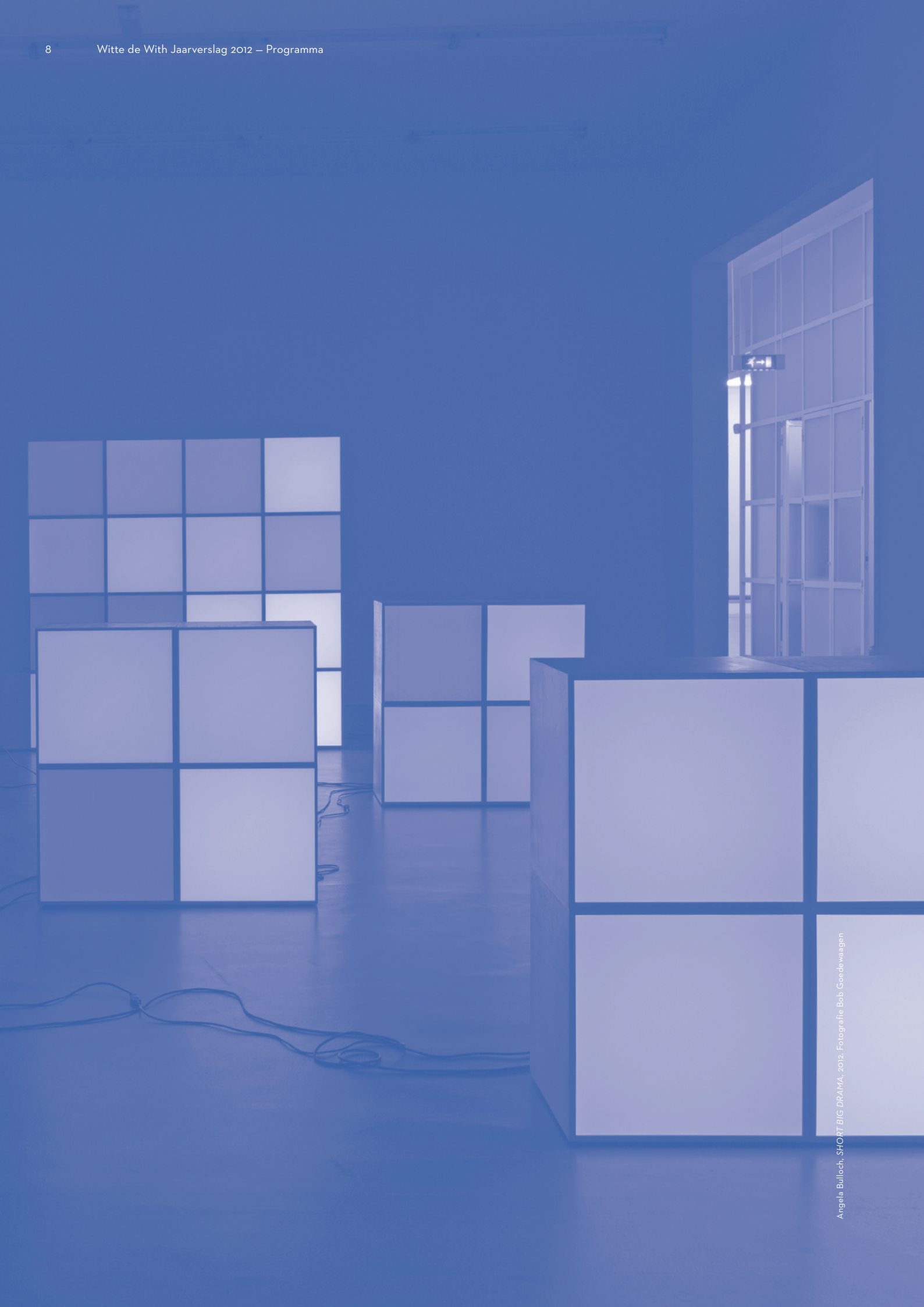
Uitreiking *Prijs voor de Jonge Kunstcritiek 2012* i.s.m. de Appel arts centre en Mondriaan Fonds in Stedelijk Museum Amsterdam
Event
29.11.12

December

Spectral Imprints
Boekpresentatie door Nat Muller
Event
04.12.12

De Derde Dinsdag #12
Liveshow
18.12.12

Programma

Angela Bulloch, *SHORT BIG DRAMA*, 2012. Fotografie Bob Goedevaagen

Projecten

Shared Space Shared Space IV: Vivid

Presentatie

17 november 2011 – 9 april 2012

In 2007 initieerde Witte de With in samenwerking met TENT het project *Shared Space*: een langdurige designpresentatie van een Rotterdamse vormgever in de gezamenlijke ruimte op de eerste verdieping aan de Witte de Withstraat 50.

Op 17 november 2011 werd *Shared Space IV* geopend, een ruimtelijk ontwerp naar een concept van Aad Krol van Galerie VIVID in Rotterdam. Voor dit project stelde Krol een interieur samen met werk van de jonge ontwerpers Jack Brandsma, Thomas Eurlings, Jelle Feringa en Dennis Parren. Hiermee transformeerde Krol *Shared Space* tot een leeskamer, sober ingericht met een tafel, stoelen, een boekenrek, een hangende lampsculptuur en een spiegel.

Samengesteld door Aad Krol

Consensus Bar

26 juni 2012 – 6 januari 2013

Op de eerste verdieping zagen bezoekers als eerste de *Consensus Bar*, ontworpen door Studio Miessen. Het was een tijdelijke ruimte die functioneerde als een plaats voor bijeenkomsten en evenementen. De ruimte was ingericht met een bar en banken en had een wit vervagend rookplafond dat elk uur werd vernieuwd.

Zie verder Ruimtelijk ontwerp door Studio Miessen op pagina 12.

SHORT BIG DRAMA door Angela Bulloch

Tentoonstelling

21 januari – 9 april 2012

Met *SHORT BIG DRAMA* presenteerde Witte de With het werk van kunstenaar Angela Bulloch. Deze solotentoonstelling speelde met de bedrieglijke eenvoud van Bullochs werk en benadrukte de theatraaliteit en tegenstrijdigheid van haar monumentale muurschilderingen, kleurrijke pixelinstallaties en interactieve tekenmachines. Voor Witte de With interpreteerde en manipuleerde Bulloch eerdere installaties tot een schijnbaar harmonieus geheel. Een rode draad in Bullochs werk is de manipulatie van codes en een gevoel van controle. Of het nu gaat om muzikale of tekstuele codes, de kunstenaar bespeelt en orkestreert onze perceptie en beleving van kunst.

Samengesteld door Amira Gad en Nicolaus Schafhausen
Publicatie *Source Book 10: Angela Bulloch*
Ondersteund door Goethe-Institut Nederlande,
German Ministry of Foreign Affairs (Auswärtiges Amt)
en The Canada Council for the Arts

Randprogramma

Body Space Motion Things (2011), een werk van Angela Bulloch, was gedurende deze tentoonstelling te zien in Museum Boijmans Van Beuningen. Met een ticket voor Witte de With kreeg de bezoeker € 2,50 korting bij Museum Boijmans Van Beuningen en vice versa.

Source Book 10: Angela Bulloch

Boekpresentatie

3 april 2012

Source Book 10: Angela Bulloch omvat Bullochs werk in al zijn complexiteit met kritische essays door John Miller en Nav Haq, visuele notities gemaakt tijdens Bullochs samenwerking met componist en muzikant George van Dam en een televisiescenario geschreven door Christine Lang en Christoph Dreher.

Zie verder Publicaties op pagina 21.

Educatie

Zie verder Educatie op pagina 25.

Sir Joseph Noel Paton, *The Reconciliation of Oberon and Titania* (1847), 76,20 × 122,60 cm, olie op doek, National Gallery of Scotland, Edinburgh, UK (detail)

Line No. 2 (Holy Bible) door Meriç Algün Ringborg

Tentoonstelling

26 april – 17 juni 2012

Met *Line No.2 (Holy Bible)* toonde kunstenaar Meriç Algün Ringborg (Istanbul, 1983; woont en werkt in Stockholm) een ogenschijnlijk simpele, horizontale lijn die zich uitstrekte over de muren van de tentoonstellingsruimte van Witte de With. Het onverwachte uitgangspunt voor dit werk was Alexander Selkirk, bekend als de originele Robinson Crusoe, het hoofdpersonage uit Daniel Defoes fictieve biografische roman uit 1719. Algün Ringborgs werk toonde de Bijbel als symbool voor zelfcontrole, zoals dat zich uitte in de verhalen van Selkirk en Crusoe en bepaalde zodoende de rol van religie in de loop van de geschiedenis.

Line No. 2 (Holy Bible) door Meriç Algün Ringborg maakte deel uit van *Prompts & Triggers*, een reeks kunstprojecten met aandacht voor ontwikkelingen die kunnen aanzetten tot maatschappelijke onrust in een even diverse context als die van het Europese continent.

Samengesteld door Defne Ayas

Ondersteund door SAHA Association

The Humans door Alexandre Singh

Project

26 april 2012 – 6 januari 2013

Gedurende het jaar presenteerde Witte de With de totstandkoming van de theaterproductie *The Humans* door beeldend kunstenaar en schrijver Alexandre Singh. In de aanloop naar de opvoering van dit theaterstuk in het najaar van 2013 veranderde Singh de tweede verdieping van Witte de With in een ruimte die fungeerde als atelier, schrijfkamer en presentatieruimte. Bezoekers hadden de mogelijkheid om de ontwikkeling van dit ambitieuze stuk van dichtbij te volgen en op unieke wijze inzicht te krijgen in het artistieke scheppingsproces. Het project omvatte meerdere *formats*, zoals presentaties, lezingen, gesprekken, workshops en debatten.

Met 'schepping' als centraal thema en de antieke Griekse komedies van Aristophanes als inspiratiebron speelt *The Humans* zich af in een tijd voor het ontstaan van de Aarde, in een proto-wereld bevolkt door geesten, goden, ambachtslieden en mannen van klei en gips. De theatrale verwijzingen mogen dan naar de klassieke oudheid zijn, de satire is zeker actueel. Zonder aanzien des persoons worden religie, moraliteit en menselijke hoogmoed op bijtende toon bespot.

Samengesteld door Defne Ayas

Ondersteund door Institut Français

Randprogramma

Causeries

In de zogenoemde *Causeries* komen bijzondere samenwerkingen tot stand met experts op uiteenlopende gebieden. Tijdens de *Causeries* wijdt Singh uit over de centrale thema's van *The Humans*, variërend van kosmologie en kosmogonie tot satire, dans, drama en religie. In tegenstelling tot traditionele lezingen zijn de *Causeries* opgezet als informele, publieke gesprekken tussen de kunstenaar en een expert op een bepaald gebied. Op deze manier wordt niet alleen Singhs artistieke proces intellectueel verrijkt, maar ook de onderliggende thematiek van *The Humans* gedeeld met het publiek.

Deelnemers Jessica Frazier (onderzoeker, Oxford Centre for Hindu Studies), Andrew Jaffe (professor Astrofysica, Imperial College London), Bernadette Leclercq-Neveu (professor Klassieke Talen en Culturen, École Normale Supérieure Paris), Bénédicte Lemmelijn (professor Theologie, Katholieke Universiteit Leuven), Alexander Verpoorte (professor Archeologie, Universiteit van Leiden), Francis Wolff (professor Filosofie, École Normale Supérieure Paris), Brian Dunphy (professor Radio & Televisie, Brooklyn College, New York), Pascal Dupuy (professor Vroegmoderne Geschiedenis, Université de Rouen), Martin Myrone (hoofdcurator Britse Kunst van voor 1800, Tate Britain, Londen), Amy Kenny (onderzoekscoördinator Globe Theatre, Londen), Valeria de Lucca (professor Muziekwetenschappen, Universiteit van Southampton), Alan Cummings (professor Japanologie, School of Oriental and African Studies, University of London), Edith Hall (professor Klassieke Talen en Culturen, King's College, London), James Robson (professor en afdelingshoofd Klassieke Talen en Culturen, The Open University, London), Alexa Piqueux (professor Griekse Cultuur, Université Paris Ouest Nanterre La Défense), Adriaan Rademaker (professor Klassieke Talen en Culturen, Universiteit Leiden), Robert Hewison (voormalig docent Slade Fine Art, Oxford; ereprofessor Lancaster University; gastdocent City University), Tullio Lobetti (professor, Centre for the Study of Japanese Religion, School of Oriental and African Studies, University of London), Philip Smallwood (emeritus professor Engels, Birming City University), Kathleen Burk (emeritus professor Moderne en Hedendaagse Geschiedenis, University College London) en Gareth Long (kunstenaar)
In samenwerking met Donatien Grau

2 juni 2012

The Creation: On Cosmogony and Cosmology

12 juli 2012

Pictorial Satire: On Hogarth, Daumier and South Park

16 augustus 2012

Theatrical Costumes

13 september 2012

Aristophanes

11 oktober 2012

The Mountain in Art and Literature

15 november 2012

Literary Satire: On Pope, Lucian, and Wodehouse

In 2013 volgen nog *The Voice and The Chorus*, Woody Allen en *Scatology*.

Blog en Reader

Alexandre Singh deelde gedurende het jaar op regelmatige basis afbeeldingen en andere bronnen die als inspiratie dienen voor zijn project *The Humans* op zijn blog <http://the-humans.tumblr.com>. De reader bestaat uit een selectie teksten die de verschillende thema's toelichten welke de kunstenaar tijdens de looptijd van het project onderzoekt. Het dient als een uitvoerige bron van informatie en inspiratie voor *The Humans*. De reader wordt regelmatig uitgebreid aan de hand van de maandelijkse *Causeries* en is in te zien bij Witte de With en via de website.

Educatie

Dramatic Conflict Workshop

29 oktober 2012

Alexandre Singh ontwikkelde exclusief voor vierdejaars kunstacademiestudenten en pas afgestudeerde kunstenaars een workshop. De workshop begon met het analyseren van verschillende bronnen waarin een dramatisch conflict voorkomt. Vervolgens werden de deelnemers uitgedaagd de zelfverzonnen hoofdlijnen om te zetten naar een completer verhaal, waarop Singh *feedback* gaf. Deelnemers studeerden of waren afgestudeerd aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam, de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag en de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam.

Ruimtelijk ontwerp door Studio Miessen

26 april – 17 juni 2012

Studio Miessen maakte een serie ruimtelijke interventies voor het gebouw van Witte de With, geïnspireerd door het verleden van dit pand dat in 1875 werd gebouwd als een meisjesschool en in de jaren zeventig van de vorige eeuw werd verbouwd tot een technische school. Studio Miessen creëerde open en flexibele ruimtes die de structuur van het onderwijssysteem weerspiegelden.

Op de tweede verdieping kwam in een ruimte een grote multifunctionele gele kubus bestaande uit 64 aparte blokken, die naargelang de situatie steeds anders neergezet werden. In de andere ruimte werd een grote tribune gebouwd die zeer functioneel was voor lezingen en symposia. Achter en onder deze constructie bevonden zich respectievelijk een leestafel en archiefruimte met publicaties en videoschermen.

In *Shared Space* op de eerste verdieping ontwierp Studio Miessen de *Consensus Bar*, een tijdelijke ruimte voor bijeenkomsten en evenementen. De ruimte was ingericht met een bar en banken en had een wit vervagend rookplafond dat elk uur werd vernieuwd. Daarnaast ontwikkelde Studio Miessen een nieuw informatiesysteem voor de ingang.

Welcome to Harmonistan!

Lezing door Markus Miessen

9 oktober 2012

Markus Miessen zette zijn ideeën uiteen over participatie en de overmatige praktijk hiervan in de huidige kunstwereld.

Everyone for Themselves – Discussing the ethics and economics of art

Project

5 – 13 mei 2012

Everyone for Themselves was een initiatief van kunstenaars Bik Van der Pol en Jan van de Pavert, ontwikkeld in samenwerking met Liesbeth Levy (artistiek directeur De Unie) en Witte de With. Het project bestond uit een reeks evenementen en workshops gewijd aan onderzoek, presentatie en discussie omtrent de ontwikkelingen in het huidige kunst- en cultuurklimaat. Het stelde vragen over de invloed van kapitaal op de hedendaagse kunstwereld, de rol van ethiek achter de schermen van instituten, biënnales en beurzen, en de manier waarop de actuele financiële crisis die ethische kaders beïnvloedt.

Filmvertoningen

Ter voorbereiding op het symposium werden in Witte de With *Documenta IV* (1967) en *Documenta V* (1972) van Jef Cornelis en Richard Serra's *Prisoners Dilemma* getoond; films die ten grondslag lagen aan de realisatie van *Everyone for Themselves*.

Symposium

Op 12 mei vond een symposium plaats, onderverdeeld in drie sessies met verschillende internationale sprekers en *panels*. In het symposium stond een breed aantal thema's centraal die vragen stelden over huidige ontwikkelingen in de hedendaagse kunstwereld. Deze varieerden van de commercialisering van de kunstmarkt en de invloed en onderlinge concurrentie van galeries, verzamelaars, fondsen, kunstbeurzen en veilinghuizen tot noties als het 'prisoner's dilemma' en speltheorieën.

Workshop

Kunstenaar en activist Burak Arikan gaf op 9 mei de workshop *Mapping the Art World*. Deelnemers maakten een *mindmap* waarin eigen interesses met betrekking tot de kunstwereld centraal stonden. Er werd gewerkt aan de hand van observaties, het bestuderen van diagrammen en het in kaart brengen van samenwerkingsverbanden. De nadruk lag op relationeel denken, speltheorie, het centraliseren en samenbrengen van analyses en het clusteren en vormgeven van informatie.

Deelnemers studeerden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten Den Haag, Willem de Kooning Academie Rotterdam, Gerrit Rietveld Academie Amsterdam, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Kunstacademie Düsseldorf en Fachhochschule für Gestaltung, Darmstadt.

Deelnemers Defne Ayas, Stefano Baia Curioni, Koen Brams, Adam Kleinman, Liesbeth Levy, Maria Lind, Jan van de Pavert, Andrea Phillips, Bik Van der Pol, Bart van Rosmalen en Huib Haye van der Werf
Samengesteld door Defne Ayas, Liesbeth Levy, Jan van de Pavert en Bik Van der Pol
In samenwerking met De Unie

Prijs voor de Jonge Kunstcritiek 2012

31 mei – 29 november 2012

De *Prijs voor de Jonge Kunstcritiek* is een initiatief van de Appel arts centre, Mondriaan Fonds en Witte de With Center for Contemporary Art. Met de prijs willen de instellingen jonge kunstcritici stimuleren en de aandacht voor kwalitatief hoogstaande kunstcritiek en kunstjournalistiek in de *mainstream* media vergroten.

In 2012 werd de tweejaarlijkse prijs voor de derde keer uitgereikt. De *Prijs voor Jonge Kunstcritiek* staat open voor jong talent tot 35 jaar. In 2012 waren er de categorieën 'recensie', 'essay' en 'internetkritiek'. Per categorie werden maximaal drie artikelen genomineerd.

De Groene Amsterdammer publiceerde het winnende essay en het (samengevatte) juryrapport over de winnende bijdragen. De genomineerde essays werden in een speciaal katern, het Groene LAB, op de website geplaatst. De winnaar in de categorie 'recensie' ontving in overleg met de redactie een opdracht voor een nieuw te schrijven artikel. De prijsuitreiking vond plaats op 29 november in Stedelijk Museum Amsterdam.

Winnaars Roos van der Lint (essay), Joke de Wolf (recensie) en Marieke Ladru (internetkritiek)

Jury Peter Verhelst (voorzitter), Alie van Arragon (lezer De Groene Amsterdammer), Ingrid Commandeur, Ward Daenen, Arnoud Holleman, Jan Postma en Xandra Schutte

Partners de Appel arts centre, Mondriaan Fonds en Witte de With Center for Contemporary Art

In samenwerking met Vlaams-Nederlands Huis deBuren

Speculative Art Histories

Leesgroep

25 juni 2012 – 29 april 2013

Vanuit de overtuiging dat hedendaagse kunst en de geesteswetenschappen elkaar wederzijds kunnen verrijken en inspireren, lanceerde Witte de With samen met het Center for Art and Philosophy (CAP) van de Erasmus Universiteit een leesgroep over kunstfilosofie. Sinds juni 2012 komt een groeiende groep mensen met verschillende achtergronden (studenten wijsbegeerte, kunstenaars, kunsthistorici en enthousiaste nieuwkomers in het veld) samen om fundamentele en recente teksten uit de kunstfilosofie en -geschiedenis te bespreken. Hierbij ligt de focus voornamelijk op de recente 'speculatieve wending' in de wijsbegeerte. Deze nieuwe stroming werd tot op heden nooit eerder in verband gebracht met kunstgeschiedenis.

Samengesteld door Samuel Saelemakers (Witte de With) en Sjoerd van Tuinen (CAP)
In samenwerking met Center for Art and Philosophy, Erasmus Universiteit Rotterdam

Blueprints door Qiu Zhijie

Tentoonstelling

26 juni – 19 augustus 2012

Kunstenaar Qiu Zhijie (邱志杰) (1969, provincie Fujian, China) neemt belangrijke politieke en historische verhalen als uitgangspunt voor zijn grootse, met inkt gemaakte kaarten en diagrammen. Van het confucianisme tot aan de verlichting brengt Qiu Zhijie nieuwe paden, kruispunten en relaties in kaart en onderzoekt daarbij de veranderlijke grenzen van het mondiale denken.

Het in kaart brengen van het mondiale denken in de hedendaagse wereld baseerde Qiu Zhijie op verschillende concepten, samengevat in de kaarten *Map of 21st century*, *Map of Utopia*, *Map of Total Art*, *Map of Chinese History*, *Map of Nanjing Yangzi River* en *Map of Spirit Renew*. *Blueprints* maakte deel uit van *Prompts & Triggers*, een reeks kunstprojecten met aandacht voor ontwikkelingen die kunnen aanzetten tot maatschappelijke onrust in een even diverse context als die van het Europese continent.

Samengesteld door Defne Ayas

Qiu Zhijie, *Blueprints*, 2012. Installatieoverzicht. Fotografie Bob Goedewaagen

Randprogramma

Werkperiode

26 – 28 juni 2012

Voorafgaand aan de opening was Qiu Zhijie dagelijks live aan het werk te zien.

Opening en Shanghai Biënnale Curatorial Presentation

28 juni 2012

Qiu Zhijie was tevens de samensteller van de Shanghai Biënnale 2012. In samenwerking met de biënnale vond een discussie plaats met de curatoren van de 'stads-paviljoens' om ideeën uit te wisselen en hun gedachten over de thema's van de biënnale toe te lichten.

Deelnemers waren Defne Ayas (directeur Witte de With), Laura Barreca (onderzoeker Universiteit van Palermo en curator), Chris Fitzpatrick (directeur Objectif Exhibitions, Antwerpen), Henk Slager (lector Artistiek Onderzoek, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht), Davide Quadrio (directeur Arthub Asia) en Charles Esche (directeur Van Abbemuseum, Eindhoven) als respondent. Voorafgaand aan de discussie gaf Qiu Zhijie een rondleiding door de tentoonstelling.

Publicatie

Zie verder Publicaties op pagina 21.

Surplus Authors

Tentoonstelling

6 september 2012 – 6 januari 2013

De menselijke neiging zich tot anderen te verhouden maakt samenwerking wellicht tot de meest elementaire vorm van politiek. Dit blijkt alleen al uit het hoge aantal samenwerkingsverbanden waarop onze internationale betrekkingen grotendeels zijn gebaseerd. Om inzicht te krijgen in deze vaak op macht gebaseerde relaties, bracht *Surplus Authors* meerdere kunstenaars bij elkaar die in hun werk de onderbelichte kanten van samenwerking karakteriseren, zoals (kunst)historische en sociale tekortkomingen, vertrouwen, vrijgevigheid, stimulatie en tegenwerking of zelfs annexatie.

Deelnemers: Michael Blum & Damir Nikšić, AA Bronson & Ryan Brewer, Club Moral, Maya Deren, Song Dong & Yin Xiuzhen, Haris Epaminonda & Daniel Gustav Cramer, Chris Evans, Luis Jacob & Chris Curreri, Dora Garcia, Alicja Kwade, MadIn Company, Karen Mirza & Brad Butler, Annaïk Lou Pitteloud & Steve Van den Bosch, Ana Roldán & Falke Pisano, Wu Shanzhuan & Inga S. Thorsdottir, Hito Steyerl, Jalal Toufic, Oscar Tuazon en Ho Tzu Nyen.

Samengesteld door Defne Ayas

In samenwerking met Philippe Pirotte

Ondersteund door KUNSTENISRAËL

Randprogramma

Opening

5 september 2012

Als opmaat voor het nieuwe culturele seizoen openen TENT en Witte de With tegelijkertijd hun tentoonstellingen. TENT opende de groepstentoonstelling *Between The Map and The Territory*.

Work (2011) door Marianne Flotron

Gesprek

6 oktober 2012

Marianne Flotron ging in gesprek met Philippe Pirotte en andere gasten over de door haar gebruikte methodes van Augusto Boals' *Theatre of the Oppressed* in een Nederlandse verzekeringsmaatschappij. Dit was een samenwerking met de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam.

Assemblages (2010) door Angela Melitopoulos

Lezing-performance

25 oktober 2012

Tijdens deze avond presenteerde Angela Melitopoulos het project *Assemblages* in de vorm van een lezing-performance. *Assemblages* (2010-) is een doorlopend audiovisueel onderzoeksproject van Melitopoulos en Maurizio Lazzarato over Félix Guattari en zijn werk.

Educatie

The Infinite Library

Workshop

19 september 2012

Speciaal voor de Wolfert van Borselen Scholengroep in Rotterdam werd het project *The Infinite Library* ontwikkeld, geïnspireerd op het gelijknamige kunstwerk van Daniel Gustav Cramer en Haris Epaminonda. Het bezoek startte met een kunstconfrontatie in *Surplus Authors*. Ter reflectie op het kunstwerk stelden de leerlingen in tweetallen op thematische wijze twee nieuwe pagina's van een boek samen. Daarna wisselden de leerlingen samen met de rondleider van ervaringen en gedachten en werkten aan een reflectieve opdracht.

Benefietavond

6 september 2012

Op 6 september vond de eerste benefietavond van Witte de With en de Appel arts centre plaats op een unieke locatie, namelijk Atelier van Lieshout. Het programma bestond uit diverse onderdelen.

De avond bracht een gemeenschap samen van Nederlandse kunstenaars, verzamelaars, galeriehouders en andere betrokkenen die de beeldende kunst een warm hart toedragen. *Keynote speaker* Chris Dercon riep de aanwezigen op tot genereuze ondersteuning van de instellingen, omdat deze niet alleen belangrijk zijn voor de toekomst van de beeldende kunst, maar met name voor de toekomst van innovatie in Nederland.

De benefietveiling bevatte acht kunstwerken en zes *experiences*, gedoneerd door kunstenaars Feiko Beckers, Otto Berchem, Dirk Braeckman, Angela Bulloch, Heman Chong, Ellen Gallagher, Joep van Lieshout, Mika Rottenberg, Alexandre Singh, Salla Tykka, Markus Selg, Guido van der Werve en Qiu Zhijie. Jop Ubbens, chairman van Christie's Amsterdam, was veilingmeester.

De avond was succesvol met ruim 180 gasten en een ingezameld bedrag van meer dan 100.000 euro. De opbrengst wordt ingezet ten behoeve van de toekomstplannen van Witte de With en de Appel.

Organisatie Defne Ayas, Paul van Gennip, Belinda Hak (Witte de With Center for Contemporary Art), Ann Demeester en Renée Jongejan (de Appel arts centre)
Productie Samga Nguyen

Met speciale dank aan Atelier Van Lieshout, Christie's (Jop Ubbens) en de kunstenaars die een werk of *experience* doneerden.

I AM FOR AN ART CRITICISM THAT... symposium 28 november 2012. Fotografie Kirsten de Graaf

I AM FOR AN ART CRITICISM THAT..

Symposium

28 - 29 november 2012

Witte de With en Stedelijk Museum Amsterdam organiseerden samen een symposium over het gebruik en de invloed van schrijven over kunst, getiteld *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...*

Op twee achtereenvolgende avonden in Rotterdam en Amsterdam werd een internationale groep van schrijvers en critici bij elkaar gebracht. De titel van dit evenement was geïnspireerd op het manifest *I am for an art* (1961) van kunstenaar Claes Oldenburg. Tegelijk was de titel bedoeld als een statement om te shockeren en inspireren. *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...* was een symposium met verschillende live discussies, met als doel de potentie tussen kunstkritiek en journalistiek te ontdekken en bespreken.

Het symposium werd georganiseerd ter gelegenheid van de Prijs voor de Jonge Kunstcritiek 2012, een initiatief van de Appel arts centre, Mondriaan Fonds en Witte de With Center for Contemporary Art.

Deelnemers Ali Akay, Ahu Antmen, Defne Ayas, Ingrid Commandeur, Birgit Donker, Maarten Doorman, Anthony Downey, Hendrik Folkerts, Amira Gad, Jörg Heiser, Adam Kleinman, Quinn Latimer, Aimee Lin, Carol Yinghua Lu, Sven Lütticken, Vivian Sky Rehberg,

Peter de Ruiter, Domeniek Ruyters, Marc Ruyters, Anna Tilroe, Hrag Vartanian, Barbara Visser en Brian Kuan Wood

Samengesteld door Defne Ayas, Amira Gad met assistentie van Renée Staal

In samenwerking met Stedelijk Museum Amsterdam

Educatie

Writer's Clinic Workshop

27 november 2012

Voor jonge ambitieuze kunstcritici organiseerde Witte de With een workshop onder leiding van de Amerikaanse schrijver en curator Adam Kleinman. Bij aanvang stelden de deelnemers gezamenlijk criteria vast om recensies te beoordelen. Naar aanleiding van een rondleiding door *Surplus Authors* schreven zij een tekst over deze tentoonstelling, om de teksten daarna volgens de eigen vastgestelde redactionele richtlijnen te beoordelen. Deelnemers waren studierend of net afgestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit van Amsterdam, University College Utrecht, Universiteit Utrecht, Maastricht University, Willem de Kooning Academie in Rotterdam en Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag.

Publiek programma en evenementen

De Derde Dinsdag

Liveshow

De Derde Dinsdag is een culturele liveshow georganiseerd door culturele instellingen in en rondom de Witte de Withstraat in Rotterdam. Samen presenteren ze, ieder vanuit zijn eigen discipline, op de derde dinsdag van iedere maand een mix van theater, film, beeldende kunst, performance en muziek. De locatie wisselt steeds, zodat het publiek kan kennismaken met verschillende instellingen. Partners zijn Bonheur, Museum Rotterdam, De Gouvernestraat, Productiehuis Rotterdam, RAIr, WORM, TENT, Showroom MAMA, V2 en het Ro Theater.

Boeklancering Reflections O2: On Super-Diversity door Tariq Ramadan

30 januari 2012

Boekpresentatie met een gesprek tussen Tariq Ramadan en Willem Schinkel met als respondent Wendelien van Oldenborgh. Het volgde op de projectie van Van Oldenborghs diawerk *Supposing I love you. And you also love me* (2011) met Tariq Ramadan.

Celluloid Brushes: An anthology of the filmic perception of the artist from 1267 till today. Plus 55 affiches door 55 kunstenaars.

Filmvertoning en presentatie
1 - 5 februari 2012

Ter gelegenheid van het International Film Festival in Rotterdam toonde Witte de With *Celluloid Brushes*, een project van Etablissement d'en Face, Brussel. Het project bestond uit filmvertoningen en een verzameling affiches die in opdracht door kunstenaars waren gemaakt.

Witte de With op Art Rotterdam

Presentatie

9 - 12 februari 2012

Witte de With Center for Contemporary Art presenteerde zich tijdens Art Rotterdam 2012 met een eigen stand. Hier werd het boek *20+ jaar Witte de With* gepresenteerd, samen met de geschiedenis en het actuele programma van de instelling.

Museumnacht

10 maart 2012

Bij Witte de With was tijdens de Rotterdamse Museumnacht de solotentoonstelling *SHORT BIG DRAMA* van Angela Bulloch te zien. Daarnaast werd er drie keer een performance uitgevoerd als resultaat van een educatieproject. Zie verder Educatie op pagina 25.

Witte de With Blessing door AA Bronson

14 maart 2012

Ter inwijding van het programma van Witte de Withs nieuwe directeur Defne Ayas ging AA Bronson voor in een rituele zegening bij een afnemende halve maan. Deze inwijding vond plaats zonder publiek en op een geheime locatie.

Source Book 10: Angela Bulloch

Boekpresentatie
3 april 2012

Source Book 10: Angela Bulloch is de tiende en laatste publicatie van Witte de With in de *Source Book*-serie, een reeks monografieën waarin uitgebreid wordt ingegaan op de praktijk van de kunstenaar.

Lezing door Ou Ning

Evenement

12 april 2012

Ou Ning, een van de belangrijkste onafhankelijke Chinese denkers van dit moment, ging tijdens deze lezing in op nieuwe, snel veranderende mogelijkheden in de kunstwereld en op disciplinaire verkenningen tussen kunst, architectuur en literatuur. De lezing vond plaats in samenwerking met PrintRoom en Delphine Bedel.

Artikulation door Maulwerker

Performance

1 - 3 juni 2012

Ter gelegenheid van de Operadagen Rotterdam onderzocht Witte de With samen met DE PLAYER de menselijke stem in al haar gelaagdheid. Dit resulteerde in de performance *Artikulation* door vocaal ensemble Maulwerker uit Berlijn.

How Attitude Becomes Form door Zoe Butt

Lezing

5 juni 2012

In samenwerking met Sàn Art en het Mondriaan Fonds gaf curator Zoe Butt een lezing over het artistieke ontwikkelingsproces van nieuwe projecten en de manier waarop deze zich verhouden tot de politieke context van Azië.

God Never Left The City door Siebe Thissen

Lezing

16 juni 2012

Historicus en filosoof Siebe Thissen gaf een lezing over de religieuze geschiedenis van Rotterdam, vanaf de transformatie van provinciale gemeente naar geïndustrialiseerde arbeidersstad tot aan de strijd van Pim Fortuyn tegen de islam.

Cargotropics door Julieta Aranda

Excursie

3 juli 2012

Kunstenaar Julieta Aranda leidde een kleine groep mensen door de havens van Rotterdam. Deze excursie was de aanloop naar een groter onderzoeksproject van de kunstenaar.

Guilty Pleasures door Song-Ming Ang

18 augustus 2012

Guilty Pleasures is een performanceplatform van de Singaporese kunstenaar Song-Ming Ang. Het evenement vond plaats bij Spring Hong Kong en fungeerde als *teaser* voor *Moderation(s)*, een veelzijdig project dat plaatsvindt in 2013 in nauwe samenwerking met Spring Workshop.

The Treasure Chests of Mnemosyne

1 september 2012

Dit symposium ontleende zijn titel aan het boek dat beeldend kunstenaar Sarkis en kunsthistoricus Uwe Fleckner samen publiceerden in 1995. Het centrale thema van deze dag was de invloed van de beroemde kunst- en cultuurhistoricus Aby Warburg op het werk van Sarkis. Sprekers waren Uwe Fleckner, Liesbeth Levy, Sven Lütticken, Sarkis en Alexandre Singh. Het symposium werd ondersteund door SAHA en was een samenwerking met Museum Boijmans Van Beuningen.

Various Fires in Publishing door PrintRoom

Workshops en presentaties

15 – 16 september 2012

Tijdens het festival De Wereld van Witte de With vond in samenwerking met PrintRoom het project

Various Fires in Publishing plaats, dat bestond uit diverse presentaties, een rondetafelgesprek en workshops door kleine uitgeverijen en drukkers. Deelnemers waren Eva Weinmayr en Lynn Harris (AND Publishing), Marit Münzberg (LemonMelon), Rob Hamelijnc (Fucking Good Art), Delphine Bedel en Renée Turner.

Rotterdam-Zuid. Een fietstocht met Erik van Lieshout

Excursie

16 september 2012

In het kader van 24 Uur Cultuur organiseerde Witte de With in samenwerking met Rotterdam ArchiGuides een fietstocht door Rotterdam-Zuid onder leiding van kunstenaar Erik van Lieshout. Dit project is onderdeel van de *Rotterdam*-reeks van Witte de With Publishers, waarvan de vijfde publicatie wordt gemaakt met Erik van Lieshout. Deze zal in 2013 verschijnen.

War door Joep van Lieshout

Artist Talk

28 september 2012

Kunstenaar Joep van Lieshout weidde uit over de achterliggende thema's van zijn project *New Tribal Labyrinth*. Hij ging in gesprek met Rob de Wijk (directeur The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS) over de utopische dan wel dystopische aard van het project.

Deschooling / Deskilling & Re-public

Lezing, presentatie en performance

18 oktober 2012

In samenwerking met TENT vond een avond plaats rondom alternatieve vormen van cultuuroverdracht. Educatiestrategieën werden ter discussie gesteld in bijdragen van Vivian Sky Rehberg (op uitnodiging van Witte de With) en Sophie

Krier (TENT). De Authentic Boys (TENT) presenteerden een publicatie en performance.

Expertmeeting Moderation(s)

19 – 20 oktober 2012

Een werkgroep van verschillende kunstenaars, curatoren en medewerkers van Witte de With nam deel aan een tweedaagse workshop ontwikkeld door moderator Heman Chong, als voorbereiding op het eenjarige project *Moderation(s)* dat zal plaatsvinden in 2013. Met *A Constructed World* (Geoff Lowe en Jacqueline Riva), Nadim Abbas, Defne Ayas, Mimi Brown, Amira Gad, Natasha Ginwala, Latitudes (Max Andrews en Mariana Cánepa Luna), Michael Lee, Christina Li, Pages (Nasrin Tabatabai en Babak Afrassiabi), Vivian Sky Rehberg en Samuel Saelemakers.

The Last Pictures door Trevor Paglen

Lezing

1 november 2012

Trevor Paglen gaf een lezing over het project *The Last Pictures*, waarmee hij opzettelijke grensvervagingen tussen wetenschap, hedendaagse kunst, journalistiek en andere disciplines opzoekt. Dit werd gepresenteerd in samenwerking met Creative Time.

New Beginnings

Filmvertoning

21 november 2012

Als opmaat naar de tentoonstelling *Tulkus 1880 to 2018* van Paola Pivi (2013) werd de film *The Reincarnation of Khensur Rinpoche* getoond in het bijzijn van makers Ritu Sarin en Tenzing Sonam. Deze documentaire gaat in op de tulkustraditie.

23 Skidoo door A Prior Magazine

Presentatie

23 november 2012

Presentatie van de uitgave 23 *Skidoo*, het laatste nummer in de huidige serie publicaties van A Prior. Dit nummer is grotendeels geïnspireerd op de persoonlijkheid en het oeuvre van kunstenaar Tino Sehgal. Deelnemers waren Bitsy Knox, Daniel Miller, Els Roelandt en Adam Kleinman.

Spectral Imprints: An Evening on Histories and other Ghosts door Nat Muller

Boekpresentatie

4 december 2012

Tijdens deze avond vond een discussie plaats over de geesten en geschiedenissen die in de publicatie *Spectral Imprints* middels curatorische, redactionele, artistieke en ontwerpstrategieën voor het voetlicht worden gebracht. Deelnemers waren Khalil Joreige & Joana Hadjithomas, Huda Smits-huijzen Abifarès, Hanan Toukan en Amira Gad.

Rotterdam-Zuid, een fietstocht met Erik van Lieshout. Fotografie Aad Hoogendoorn

Publicaties

Publicaties zijn een essentieel onderdeel van de artistieke activiteiten van Witte de With. Het uitgangspunt is dat boeken een uniek medium zijn: ze onderscheiden zich van tentoonstellingen en evenementen, ze zijn mee te nemen op reis en bezitten een blijvende waarde als archief van de activiteiten van zowel schrijvers, kunstenaars en curatoren als vormgevers, redacteuren en lezers. De publicaties lopen uiteen van tentoonstellingscatalogi, kunstenaarsboeken en speciale edities in beperkte oplagen tot essaybundels, verslagen van symposia en essayvertalingen.

Begin 2012 verscheen het tiende en laatste deel uit de *Source Book*-reeks. De *Source Books* zijn monografieën waarvan ieder deel uitgebreid ingaat op de praktijk van een kunstenaar. *Source Book 10 – Angela Bulloch* werd gemaakt naar aanleiding van haar solotentoonstelling *SHORT BIG DRAMA* en wil inzicht bieden in haar complexe kunstenaarspraktijk.

In 2011 begon Witte de With Publishers met het uitbrengen van digitale publicaties. In het kader daarvan werd begin 2012 het essay *Powering Down on Authority (Autoriteit de macht ontnemen)* van Avital Ronell uitgebracht. Op uitnodiging van Witte de With reflecteert Ronell op hedendaagse vraagstukken op het gebied van macht en autoriteit.

Het vierde deel uit de *Rotterdam*-reeks van Witte de With is het kunstenaarsboek *Rotterdam – Sensitive Times* door Lidwien van de Ven. Het ging ter perse in 2012 en is in februari 2013 verschenen. Van de Ven benadert Rotterdam als een microkosmos waarin wereldwijde ontwikkelingen op het gebied van politiek en godsdienst samenkomen; haar tocht werd hierdoor stadsgrensoverschrijdend.

Witte de With nam deel aan een aantal *book fairs*, waaronder de PA/PER VIEW art book fair in Brussel, de eerste editie van de Vancouver Art/Book Fair en de NY Art Book Fair, waar Witte de With voor de eerste keer een stand deelde met het Utrechtse instituut Casco. Boekenbeurzen zijn een belangrijk podium voor het onder de aandacht brengen van Witte de With's publicaties; zo had de NY Art Book Fair een recordaantal van meer dan twintigduizend bezoekers. Verder ging Witte de With een samenwerking aan met PrintRoom Rotterdam in het organiseren van een evenement en workshop rond het begrip *self-publishing*. Met het Rotterdamse ArchiGuides ontwikkelde Witte de With een bijzondere fietstocht onder leiding van kunstenaar Erik van Lieshout. Centraal in deze tocht stond Van Lieshouts onderzoek in de stad Rotterdam ter voorbereiding op zijn boek dat in het kader van de *Rotterdam*-reeks zal verschijnen in 2013.

Een aantal publicaties van Witte de With werden genomineerd voor internationaal erkende prijzen. *Cornerstones* en de jubileumcatalogus *20+ jaar Witte de With* werden genomineerd voor de AICA Oorkonde 2012. Avital Ronell's *Powering Down on Authority* en *Source Book 10 – Angela Bulloch* zijn ingezonden voor de prestigieuze Robert Motherwell Book Award. Witte de With's eerste kalender, een kunstenaarseditie door Qiu Zhijie, is ingezonden voor de Nederlandse Kalenderwedstrijd. De kalender bevat speciale herdrukken van de muurtekeningen die tijdens Qiu Zhijie's solotentoonstelling *Blueprints* werden gepresenteerd, alsook data van geplande evenementen in Witte de With. De nominaties voor de Kalenderwedstrijd worden in de loop van 2013 bekendgemaakt.

Source Book 10: Angela Bulloch

Source Book 10: Angela Bulloch is de tiende en laatste publicatie van Witte de With in de *Source Book*-reeks, een serie monografieën waarin uitgebreid wordt ingegaan op de praktijk van een kunstenaar. De publicatie werd uitgebracht ter gelegenheid van Bullochs overzichtstentoonstelling *SHORT BIG DRAMA* in Witte de With (21 januari – 9 april 2012). Dit *Source Book* omvat kritische essays van John Miller en Nav Haq, visuele notities gemaakt tijdens Bullochs samenwerking met componist en muzikant George van Dam en een televisiescenario geschreven door Christine Lang en Christoph Dreher.

Redactie Amira Gad en Nicolaus Schafhausen,
Monika Szewczyk

Met bijdragen van Angela Bulloch, Christoph Dreher,
Amira Gad, Nav Haq, Christine Lang, John Miller,
Nicolaus Schafhausen en George Van Dam

Productie Amira Gad en Monika Szewczyk

Ontwerp Kummer & Herrman, Utrecht

Drukwerk Veenman Drukkers, Rotterdam

ISBN 978-94-91435-00-3

Prijs € 10

Powering Down on Authority / Autoriteit de macht ontnemen door Avital Ronell Digitale publicatie

Op uitnodiging van Witte de With reflecteert Avital Ronell in *Powering Down on Authority* op macht en autoriteit in ons tijdperk. Ronell heeft veel kwesties rondom autoriteit bestudeerd en dit uitgebreide essay is grotendeels een samenvatting van jarenlang onderzoek. Witte de With had het voorrecht om voor de vertaling te mogen samenwerken met Vincent W. J. van Gerven Oei, een PhD-student van Ronell aan de European Graduate School, die bovendien op royale wijze de kennismaking met zijn professor en collega mogelijk maakte. Naast het Engelse origineel *Powering Down on Authority* presenteerde Witte de With Publishers vol trots *Autoriteit de macht ontnemen*, de eerste Nederlandse vertaling van Avital Ronells werk.

Auteur Avital Ronell

Redactie Monika Szewczyk

Vertaling (Engels-Nederlands)

Vincent W.J. van Gerven Oei

Ontwerp Kristin Metho

ISBN 978-94-91435-02-7 (Nederlandse versie)

ISBN 978-94-91435-01-0 (Engelse versie)

Prijs € 5

Distributie Download als PDF via online shop
Witte de With

Rotterdam – Sensitive Times door Lidwien van de Ven

Rotterdam – Sensitive Times door Lidwien van de Ven is de vierde publicatie in een serie die de stad Rotterdam als uitgangspunt neemt. Deze reeks wordt geproduceerd en uitgegeven door Witte de With en komt tot stand in samenwerking met kunstenaars die zich in het bijzonder bezighouden met het medium fotografie. In haar werk beweegt beeldend kunstenaar Lidwien van de Ven zich parallel aan de wereld van de fotojournalistiek. In *Rotterdam – Sensitive Times* koos Van de Ven ervoor het uitgangspunt van Rotterdam om te draaien en presenteert ze de stad als een microkosmos van mondiale ontwikkelingen waar politiek en religie samenkomen. Door deze benadering bracht het project haar eerder buiten de grenzen van Rotterdam dan daarbinnen.

Concept Lidwien van de Ven

Eindredactie Amira Gad en Nicolaus Schafhausen

Redactie (Nederlands) Solange de Boer en Marjolein

Geraedts

Met bijdragen van Amira Gad, Sven Lütticken,

Nicolaus Schafhausen, Monika Szewczyk en Carla Tjon

Ontwerp Maren von Stockhausen

Drukwerk PögeDruck, Leipzig, Duitsland

ISBN 978-90-73362-99-4

Prijs € 25

2013 Kalender Kunstenaarseditie (Qiu Zhijie)

De kunstenaarseditie van Qiu Zhijie met daarin herdrukken van de muurtekeningen die getoond werden in *Blueprints*, is Witte de Withs eerste kalender. Daarin zijn tevens data opgenomen van aankomende projecten bij Witte de With en belangrijke verwachte evenementen in de hedendaagse kunstwereld.

Redactie Defne Ayas en Amira Gad

Redactie (Nederlands) Marjolein Geraedts

Vertaling Engels – Nederlands Hermien Lankhorst

Vertaling Engels – Chinees Peggy Panziyi (潘自意)

Productie Amira Gad

Ontwerp Kummer & Herrman, Utrecht

Beeld Bob Goedewaagen

Druk Platform P, Rotterdam

Prijs € 12

Publieksbereik en kwantitatieve gegevens

Educatie

Educatie vervult bij Witte de With een structurele rol in de organisatie en het programma. Het speelt een vitale rol in de manier waarop het instituut zich de afgelopen jaren in relatie tot het publiek heeft ontwikkeld. Witte de With kiest voor innovatieve educatieve werkwijzen, passend bij de missie en visie van het instituut. Educatie bij Witte de With staat voor het opdoen, delen en uitwisselen van kennis, ervaringen, opvattingen en ideeën, in relatie tot de hedendaagse cultuur en beeldproductie.

Witte de With zet haar kennis van hedendaagse beeldende kunst in op alle onderwijsniveaus: van kunstconfrontaties en projecten voor vmbo en voor CKV en Kunst Algemeen op havo en vwo tot rondleidingen voor hbo en universiteit. Ook werkt Witte de With met een aantal opleidingen en collega-instellingen aan modules. Daarnaast worden er masterclasses, *peer education*- en co-creatieprojecten georganiseerd voor en met specifieke doelgroepen, waarvoor deelnemers zich kunnen inschrijven.

Onderwijs

Witte de With laat jonge mensen op toegankelijke en interactieve wijze kennismaken met hedendaagse beeldende kunst. Het interdisciplinaire en actuele karakter van hedendaagse kunst sluit goed aan bij de belevingswereld van jonge mensen. Middels kunstconfrontaties en workshops worden middelbare schoolleerlingen gestimuleerd om zélf te kijken, verbanden te leggen, een eigen mening te vormen en deze te verwoorden. Dit actieve kijk- en denkwerk heeft een positief effect op de betrokkenheid bij de tentoonstelling en leidt tot verrassende gesprekken en discussies over kunst. Ook voor het hoger onderwijs zijn er rondleidingen en speciale programma's. Zo wordt bijvoorbeeld in samenwerking met de Pabo en docentenopleidingen ingegaan op de educatieve aanpak van Witte de With.

Cultuurtraject Art Now

2 oktober - 9 november 2012

Het project *Art Now* valt onder het Cultuurtraject van de SKVR (Stichting Kunst voor Rotterdammers) en is bedoeld voor leerlingen uit het tweede jaar van het voorgezet onderwijs. Het doel is leerlingen aan den lijve te laten ondervinden hoe een kunstwerk ontstaat. De focus ligt op de ontwikkeling van ideeën, samenwerking en gezamenlijk problemen oplossen. In oktober en november namen in totaal 437 leerlingen deel aan het project. Zij bezochten de tentoonstelling *Surplus Authors* waarin 'samenwerking' centraal stond en bekeken het project *The Humans* van Alexandre Singh, waarbij de leerlingen in zijn atelier kennismaakten met het ontstaansproces van zijn theaterstuk. Vervolgens maakten ze verhalen en collages in een workshop van toneelschrijver Elfie Tromp en performancekunstenaar Nina Boas.

Talentontwikkeling

De focus van educatie- en talentontwikkelingsprojecten ligt op jonge mensen tussen 14 en 25 jaar. Tot 18 jaar gaat het om het ontdekken van talenten en interesses, bij de oudere groep gaat het om professionele talentontwikkeling. Door de open, serieuze en persoonlijke benadering krijgen deelnemers de mogelijkheid hun interesses, talenten en vaardigheden aan te spreken en te ontwikkelen, hun visie te ontplooiën, een kritische houding te ontwikkelen en desgewenst een professioneel netwerk op te bouwen in de kunst om zo onderdeel uit te maken van de (internationale) hedendaagse beeldende kunstwereld.

MA masterclasses en workshops

Studenten en *young professionals* in de beeldende kunst kunnen zich theoretisch en artistiek verdiepen tijdens workshops en masterclasses door kunstenaars, curatoren en anderen uit de beroepspraktijk waarmee Witte de With samenwerkt. Witte de With is één van de weinige kunstinstituten in Nederland die binnen de beeldende kunst workshops en masterclasses voor (inter)nationale hoogopgeleide talenten aanbiedt met een open inschrijving. Het zijn unieke projecten die niet alleen een duidelijke aanvulling vormen op het reguliere onderwijs, maar ook het gat dichten tussen onderwijs en praktijk.

Performance Project

31 januari - 16 maart 2012

Een geselecteerde groep van tien jongvolwassenen nam deel aan het multidisciplinaire talentontwikkelingsproject over performancekunst, waarbij de verschillende lagen van performanceontwikkeling werden onderzocht en ervaren. In het project werden muziek, literatuur en beeldende kunst gecombineerd. De deelnemers bedachten gezamenlijk de inhoud en uitvoering en vulden elkaar aan in kennis en ervaring. Zij volgden verschillende workshops, geleid door professionals die hen hielpen in de zoektocht naar het maken van een eigen performance. De wekelijkse workshops en brainstormsessies mondden uit in de uitvoering van een performance tijdens de Rotterdamse Museumnacht (10 maart) in de tentoonstelling *SHORT BIG DRAMA* van Angela Bulloch. Deelnemer Lindy Kuit schreef wekelijks een update over het proces en Michelle Elsen legde het gehele project in foto's vast.

Deelnemers waren studenten van Codarts Rotterdam, Willem de Kooning Academie Rotterdam, ArtEZ Arnhem, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Ghent, Universiteit Utrecht en de Universiteit van Amsterdam.

Aanvullende activiteiten

Workshop Geheimzinnige Kunst i.h.k.v.

Jeugd Vakantiepaspoort

10 juli – 14 augustus 2012

Witte de With deed mee aan het Rotterdamse Jeugd Vakantiepaspoort. Speciaal voor kinderen van 7 tot en met 12 jaar werd een workshop ontwikkeld. Deelnemers bezochten het atelier van Alexandre Singh en de tentoonstelling *Blueprints* van Qiu Zhijie, waarna ze allerlei doe-opdrachten kregen. Zo tekenden ze hun eigen 'plattegrond' op de manier van kunstenaar Qiu Zhijie en maakten ze een masker voor het toneelstuk *The Humans* van Alexandre Singh.

Gratis rondleidingen

Om bezoekers op een toegankelijke manier extra informatie te geven over de tentoonstellingen en de instelling, geeft een staf lid van Witte de With iedere woensdag en zondag een rondleiding door de lopende tentoonstelling.

Know Your Art door Sonor Opbouwwerk

24 oktober 2012

Witte de With hostte het event *Know your Art* dat werd georganiseerd door SONOR Jeugd en Stichting Young Up. Jongeren van 12 tot 23 jaar maakten kennis met kunst en cultuur door middel van korte workshops en presentaties door instellingen als Showroom Mama, Passionate Bulkboek, WORM en Witte de With. Daarnaast was er een demonstratie thaiboksen van Europees kampioen Noel Soares, JIP vertelde over hun meidenwebsite en ook konden jongeren meedoen aan de Beat Battle of Open Mic van Beat M UP.

Rondleiders

In de afgelopen jaren groeide het rondleidersteam uit tot een vaste groep met uitgebreide kennis van hedendaagse kunst en didactische vaardigheden. De rondleiders worden getraind om te werken met verschillende leeftijden en niveaus, waarbij een interactieve aanpak de leidraad vormt. In 2012 waren de rondleiders Lisa Diederik, Fleur Flohil, Johan Gielen, Merel van der Graaf, Hedwig Homoet, Esther Jonkman, Hannah van Leeuwen, Anne van Oppen, Aleit Veenstra, Ymke Smulders, Gino van Weenen en Marloes van der Wiel.

Stages

Scholieren, studenten en startende professionals krijgen op verschillende plekken in de organisatie de kans om kennis en ervaring op te doen door middel van stages, onderzoeksopdrachten voor masterscripties of door deel uit te maken van het rondleidersteam.

Samenwerkingen met onderwijs- en kunstinstellingen

Witte de With onderhoudt intensieve contacten met jongeren, studenten, docenten en jonge professionals. Jaarlijks wordt samengewerkt met de Pabo van de Hogeschool Rotterdam en de docentenopleiding van de Willem de Kooning Academie Rotterdam. Ook werd in 2012 gewerkt met diverse andere hogescholen en universiteiten binnen en buiten Rotterdam en Nederland. Witte de With maakt deel uit van het Rotterdams Educatie Netwerk (REN) van musea en kunstinstellingen. Het partnerschap met het Einstein Lyceum in Rotterdam werd gecontinueerd.

Andere educatieve activiteiten worden vermeld bij de gerelateerde tentoonstellingen en projecten.

Communicatie

Witte de With vindt dat hedendaagse kunst openstaat voor iedereen en dat de artistieke inhoud van het programma vanuit verschillende invalshoeken en op verschillende niveaus benaderd kan worden. Een belangrijke doelgroep bestaat uit publieksgroepen die actief bij het programma betrokken zijn, veelal (internationale) kunstprofessionals. Zij zijn als kunstenaar, curator, wetenschapper, theoreticus of criticus nauw betrokken bij de hedendaagse kunst of volgen een beroepsopleiding daartoe. Deze groep draagt bij aan de reputatie en kwaliteit van het instituut en is één van de krachten in Witte de Withs programma en publieksbenadering.

Witte de With heeft verschillende instrumenten ontwikkeld die de thema's van het artistieke programma verduidelijken en het publiek een context bieden, zoals een educatie- en publieksprogramma, gratis zaalteksten, informele rondleidingen door stafleden en verdiepende publicaties. Een andere manier om de inhoud te ontsluiten en de zichtbaarheid te vergroten, is het aanbod ook buiten de muren te presenteren, aan te sluiten bij evenementen en samen te werken met andere instellingen.

De focus van Witte de Withs communicatiebeleid werd afgelopen jaar uitgebreid met extra aandacht voor de zichtbaarheid en het bereik in de eigen stad Rotterdam. Dit kwam onder meer door de nieuwe samenwerkingen die Witte de With is aangegaan met (collega)instellingen als de Erasmus Universiteit, PrintRoom en De Unie. Daarnaast werd ingezet op organisaties en personen die veel contact hebben met toeristen en bezoekers van de stad, zoals hotels en taxichauffeurs, zodat zij Witte de With kunnen promoten.

Publieksbereik

Witte de Withs vaste publiek wordt op regelmatige en actieve basis op de hoogte gehouden van het programma middels uitnodigingen per post en digitale nieuwsbrieven. Door deze actieve publieksinformatie groeide Witte de Withs mailingbestand de laatste jaren aanzienlijk met abonnees in binnen- en buitenland. Via deze nieuwsbrief krijgen meer dan 4.500 abonnees regelmatig een update van het programma en aankomende evenementen. Een groot percentage van de ontvangers opende de nieuwsbrief en volgde de links naar de website, wat blijkt geeft van Witte de Withs sterke *online* aanwezigheid. Daarnaast wordt er uitvoerig en gericht geflyerd op specifieke locaties in de stad en via diverse culturele instellingen in binnen- en buitenland.

Het afgelopen jaar werd extra ingezet op de toegankelijkheid en zichtbaarheid van Witte de With. Niet alleen zorgden de tentoonstellingen van de nieuwe directeur voor veel aandacht, maar ook de vele uiteenlopende

evenementen zoals lezingen, workshops en discussies genereerden een nieuw publiek. Onder meer de zogeheten *Causeries* die plaatsvonden in het kader van Alexandre Singh's *The Humans* trokken bezoekers van buiten de hedendaagse kunst door de diversiteit aan thema's. Door de verschillende samenwerkingen in de stad kon Witte de With gericht gebruik maken van de communicatiekanalen van andere culturele instellingen.

Nieuwe huisstijl

Witte de Withs visuele identiteit is een van de eerste en meest directe middelen waardoor zowel bezoekers als de (inter)nationale pers met Witte de With in aanraking komen. Het afgelopen jaar vernieuwde Witte de With haar visuele identiteit in samenwerking met ontwerp bureau A Practice for Everyday Life (Apfel). Witte de Withs logo in de vorm van een wolk kreeg een nieuwe vorm en werd samen met een nieuw en toegankelijk ontworpen huisstijl geïmplementeerd in alle communicatiemiddelen van Witte de With. Bovendien werd de nieuwe visuele identiteit ingezet om de directe verbondenheid tussen het gebouw en de omgeving te versterken en te verduidelijken.

Internet

De website vervult een sleutelrol in de communicatie van het programma naar het publiek. In 2012 lag de nadruk niet alleen op het verstrekken van directe programmagerelateerde informatie, ook werd er aandacht besteed aan het verstrekken van contextuele informatie, zoals bronmateriaal ter interpretatie, geïntegreerde kunstenaarsblogs en extra visuele documentatie. De publieksevenementen werden live gestreamd op de website.

De wisselwerking tussen Witte de Withs sociale media-netwerken en de digitale nieuwsbrief werd gehandhaafd en verbeterd. In het bijzonder werd er meer geïnvesteerd in Facebook als belangrijk kanaal voor het aankondigen van activiteiten en het bewerkstelligen van laagdrempelig contact tussen publiek en instituut. Inmiddels heeft Witte de With over de 11.000 fans op Facebook en ruim 4.000 volgers op Twitter.

Pers

Voor alle tentoonstellingen, symposia en bijzondere evenementen als de benefietavond werd een persbericht verstuurd met steeds een bereik van circa 1.000 journalisten en critici uit binnen- en buitenland. Daarnaast werd een groot aantal van deze geadresseerden proactief en persoonlijk benaderd. Dit vergrootte niet alleen de hoeveelheid artikelen in kranten, tijdschriften en op websites, het bood de pers bovendien de mogelijkheid om de directeur, curatoren of kunstenaars te interviewen. Ook werden er bij enkele tentoonstellingen

Cargotropics door Julieta Aranda in juli 2012.

specifieke pers benaderd, zoals de architectuurpers voor het ruimtelijk ontwerp van Studio Miessen, in Nederland werkende Chinese journalisten voor de Qiu Zhijie-tentoonstelling en boeddhisme-gerelateerde pers voor de tentoonstelling van Paola Pivi.

De perspagina op de website werd uitgebreid bij elk project, zodat de pers op elk moment het benodigde beeldmateriaal kon downloaden. Pers die Witte de With bezocht, ontving een persmap met daarin alle up-to-date persberichten, flyers en ander relevant materiaal. Alle journalisten en critici die een artikel aan een Witte de With-project wijdde ontvingen een dankbericht.

Media-inkoop

Witte de With bereikte het lokale publiek door middel van maandelijkse advertenties in de Uitagenda Rotterdam. Met advertenties in Metropolis M en op kunstblog Trendbeheer werd het programma onder de aandacht gebracht van het lokale en nationale vakpubliek. Op internationaal niveau werd het vakpubliek bereikt door advertenties in Art Monthly, Art Review, Texte zur Kunst en e-flux-mailingen. In verband met het Internationaal Film Festival Rotterdam werden er advertenties geplaatst in festivalkrant Daily Tiger om de zichtbaarheid van Witte de With te optimaliseren voor buitenlandse gasten en bezoekers van het festival.

Club Witte de With

Met Club Witte de With werd in 2012 een nieuwe impuls gegeven aan het reeds bestaande Vriendenprogramma. Club Witte de With is een zichzelf organiserend platform waar kunst- en cultuurliefhebbers vanuit verschillende disciplines en achtergronden hun ervaringen, interesses, kennis en fascinaties uitwisselen. Deze actieve club, gelinkt aan Witte de With Center for Contemporary Art, nodigt haar leden uit om hun eigen exclusieve evenementen te organiseren, die kunnen bestaan uit een breed scala aan activiteiten: van avontuurlijke expedities, atelierbezoeken, lezingen, discussies en ontmoetingen met speciale gasten tot diners en een jaarlijks feest. Een Clublidmaatschap kost €100 per jaar. Witte de With stelt haar faciliteiten beschikbaar voor de activiteiten van de Club, terwijl het programma wordt bekostigd door de contributie en in sommige gevallen door kaartverkoop. Met de Clubpas ontvangen leden gratis toegang tot de tentoonstellingen en randprogrammering, alsook VIP-uitnodigingen voor openingen en 40% korting op Witte de With-publicaties.

Persoverzicht

AAB	AA Bronson
AB	Angela Bulloch
ALG	Algemeen Witte de With
AR	Art Rotterdam
AS	Alexandre Singh
BF	Benefiet de Appel en Witte de With
DA	Defne Ayas
MA	Meriç Algün Ringborg
MEL	Melanchotopia
NS	Nicolaus Schafhausen
OULD	Oude tentoonstellingen
P	Publicatie
PP	Paola Pivi
PJJK	Prijzen voor de jonge Kunstcritiek
QZ	Qui Zhijie
SA	Surplus Authors

Januari

1 januari *Angela Bimmel*. www.scribd.com (AB)

1 januari *Melanchotopia Witte de With Rotterdam*. Frieze. (MEL)

1 januari Ruyters, Domeniek. *In gesprek met Defne Ayas*. Metropolis M. (DA)

2 januari *Maandagenda januari*. NRC Next. (AB)

3 januari *Archive Angela Bulloch*. www.arttattler.com (AB)

15 januari *Witte de With announces SHORT BIG DRAMA, Angela Bulloch*. www.museumpublicity.com (AB)

18 januari *Art Rotterdam podium voor actuele kunst*. Ziekenhuiskrant. (AR)

19 januari *Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)

19 januari *SHORT BIG DRAMA*. NRC Handelsblad. (AB)

19 januari Otten, Katrien. *Een haakje aan de muur*. De Groene Amsterdammer. (AR)

20 januari *Angela Bulloch*. www.uno.net. (AB)

23 januari Noordhoek, Wim. *Wim Noordhoek doet verslag van SHORT BIG DRAMA*. www.vpro.nl/deavond (AB)

24 januari *AICA Oorkonde 2012: publicatie beeldende kunst, vormgeving of architectuur*. www.kunstbeeld.nl (P)

26 januari *De pixelboxes van Angela Bulloch*. www.artupdate.nl (AB)

27 januari Hartog Jager, Hans den. *Prachtig, maar wat wil dit zeggen?* NRC Handelsblad. (AB)

27 januari *Angela Bulloch - Big Mac Index, 2011*. www.flickr.com (AB)

31 januari, Vries, Marina de. *Tevergeefs de chaos te lijf*. De Volkskrant. (AB)

31 januari *Angela Bulloch (1)*. www.avondblog.nl (AB)

31 januari *Mid-career curator*. www.metropolism.com (AB)

31 januari *30 jan. dr. Willem Schinkel (soc) in gesprek met prof. Tariq Ramadan in Witte de With*. www.eur.nl (P)

31 januari *Canadese kunstenaars Angela Bulloch bij Witte de With*. www.theartserver.org (AB)

31 januari Verhees, Lorelinda. *Witte de With; Angela Bulloch - SHORT BIG DRAMA*. www.lost-painters.nl (AB)

31 januari Perrée, Rob. *Nederlandse museumdirecteuren houden zich schuil*. Kunstbeeld. (ALG)

31 januari Put, Roos van. *De meeste, de grootste of de beste?* Kunstbeeld. (ALG)

31 januari *Foodprint: voedsel voor de stad, voer voor de kunst*. Kunstbeeld. (ALG)

31 januari *SHORT BIG DRAMA - Angela Bulloch*. www.mistermotley.nl (AB)

31 januari *SHORT BIG DRAMA - Angela Bulloch*. www.artdesigncafe.com (AB)

Februari

1 februari Groenen, Manus. *Angela Bulloch: SHORT BIG DRAMA*. www.artslant.com (AB)

2 februari, Donker, Birgit & Kammer, Claudia. *Wat 2012 betekent voor 20 cultuurmakers*. (ALG)

7 februari *Beeldende Kunst: Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)

8 februari *Slapen bij de kunstenaar*. Echo Rotterdam Charlois. (AR)

9 februari *Art Rotterdam*. www.kunst.blog.nl (AR)

9 februari *Angela Bulloch in Witte de With*. HART. (AB)

9 februari *Wesdorp, Reba. Kunst in Rotterdam*. www.theartwriters.com (AR)

9 februari *Beeldende Kunst: Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)

13 februari *Beeldende Kunst: Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)

16 februari Bockma, Harmen. *Beeldende Kunst*. (ALG)

22 feb Dun, Ko van. *Art Update zondag in Witte de With*. www.artupdate.nl (AB)

22 februari *ARCOmadrid*. www.metropolism.com (ALG)

22 februari *Muurschildering Angela Bulloch*. www.rotterdam.nl (AB)

22 februari Krol, Yves. *Angela Bulloch, SHORT BIG DRAMA, Witte de With Rotterdam*. www.designartnews.com (AB)

22 februari *Witte de With, Center for Contemporary Art*. www.kunstinzicht.nl (AB)

22 februari *Angela Bulloch - SHORT BIG DRAMA*. www.flickr.com (AB)

22 februari *Slapen bij de kunstenaar*. Echo Rotterdam IJsselmonde. (AR)

22 februari *Muurschildering Angela Bulloch*. www.boijmans.nl (AB)

26 februari *Nieuwe Publicatie: 20+ jaar Witte de With*. www.theartwriters.com (P)

29 februari *Smallenburg, Sandra. 'We moeten de pioniers in de kunstwereld zijn'*. NRC Handelsblad. (DA)

29 februari *New Art Section Art Rotterdam*. Kunstbeeld. (AR)

29 februari *Angela Bulloch Witte de With*. www.artforum.com (AB)

29 februari Vianen, Peter. *Angela Bulloch: Over disco's, drama en Caso Diablo...* www.gonzocircus.com (AB)

29 februari *Angela Bulloch*. Museumtijdschrift. (AB)

29 februari *Residence*. (AB)

29 februari *Solotentoonstelling Angela Bulloch*. Kunstbeeld. (AB)

29 februari *WdW publicaties Art Rotterdam stand 47*. Kunstbeeld. (AR)

29 februari Maerke, Andrew. *Zoë Gray Making is Thinking*. www.art-it.asia (OUD)

29 februari *'You cannot learn curating'*. www.kunsthart.org (ALG)

Maart

7 maart *Ritual Blessing Launches Rotterdam Art center's New Program*. www.metropolism.com (AAB)

8 maart Kleijn, Koen. *De Vrijstaat*. De Groene Amsterdammer. (ALG)

15 maart Bonacorsi, Ivo. *Chris Kabel at Kreo*. www.domusweb.it (OUD)

16 maart Pontzen, Rutger. *Wantrouw de directeur*. De Volkskrant. (ALG)

21 maart *Wood Ring by Chris Kabel*. www.architizer.com (OUD)

22 maart Keunen, Yvonne. *Witte de With en Tent willen opener*. (ALG)
22 maart *Witte de With en Tent willen zichtbaarder zijn*. AD Rotterdams Dagblad div. locaties. (ALG)
26 maart *Beeldende kunst: Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)
28 maart *The Baltic Triennial of International Art*. www.novembermagazine.com (DA)
30 maart *Chloe Piene: agressie, seks en vanitas*. Kunstbeeld. (ALG)
30 maart *'Tariq Ramadan wrijft met zijn leugens zout in de verse wonden'*. www.volkskrant.nl (ALG)
31 maart *Angela Bulloch: SHORT BIG DRAMA*. Villa d'Arte. (AB)
31 maart Bargman, Sophie. *Angela Bulloch*. Glamcult. (AB)
31 maart *Angela Bulloch*. Kunstbeeld. (AB)
31 maart *Beeldende kunst: Angela Bulloch*. De Volkskrant. (AB)

April

5 april *Laatste kans*. De Volkskrant. (AB)
5 april *On Super-Diversity by Tariq Ramadan: Reflections 02*. www.ibraaz.org (P)
11 april *Angela Bulloch: SHORT BIG DRAMA*. www.virtuallworld.com (AB)
18 april *Meriç Algün Ringborg exhibits at Witte de With in Rotterdam*. www.kkh.se (MA)
18 april *Alexandre Singh – The Humans*. www.rotterdam.info (AS)
26 april Stampa, Comunicato. *Two exhibitions*. www.undo.com
26 april *Alexandre Singh*. NRC Handelsblad. (AS)
26 april *Muntinga, Meret. Opening programma Witte de With Contemporary Art*. www.mediamatic.net (MA)
27 april *Witte de With, Center for Contemporary Art presents "The Humans" by Alexandre Singh*. www.museumpublicity.com (AS)
30 april *Gesignaleerd*. Kunstbeeld. (P)

Mei

1 mei *Alexandre Singh*. Museumtijdschrift. (AS)
3 mei *Stigter, Bianca. 'De Tate biedt een vorm van troost'*. NRC Handelsblad. (ALG)
3 mei *Lezingen & Debatten*. De Volkskrant. (ALG)
5 mei *Everyone for themselves*. www.undo.net (ALG)
9 mei *Verlaek, Jolien. Hoe beïnvloedt de actuele financiële crisis onze ethische kaders?* www.metropolism.com (ALG)
9 mei *On Super-Diversity by Tariq Ramadan: Reflections 02*. www.ibraaz.org (P)
14 mei *Hartog Jager, Hans den. Deze expositie is beter als je niet gaat kijken*. NRC Handelsblad. (AS)
15 mei *Rolf. Grazen TV #9 Actueel TV Cultuurmagazine Rotterdam*. www.grazen.nl (AS)
21 mei *Beeldende Kunst*. NRC Handelsblad. (ALG)

21 mei *Raad mild voor grote instellingen*. NRC Handelsblad. (ALG)
22 mei *Kammer, Claudia. Net te weinig inkomsten is Stroom fataal*. NRC Handelsblad. (ALG)
22 mei *Pontzen, Rutger. Een 'goed' voor 9 van de 36 musea*. De Volkskrant. (ALG)
23 mei *Broekhuis, Ton. 'Spreiding der kunsten? Kaalslag'*. Dagblad van het Noorden. (ALG)
24 mei *Smallenburg, Sandra. Wie goed naar een rode studio kijkt, ziet een geel atelier*. NRC Handelsblad. (ALG)
25 mei *The Humans @ Witte de With*. www.trendbeheer.com (AS)
30 mei *Zoe Butt houdt lezing in Witte de With*. www.mondriaanfonds.nl (ALG)
31 mei *Donker, Birgit. Een vloek van verbazing*. De Groene Amsterdammer. (ALG)
31 mei *Read: "Powering Down on Authority"* www.kaleidoscope-press.com (P)

Juni

1 juni *Agenda*. Cura. (AS)
1 juni *The Humans, Alexandre Singh*. www.ambafrance-nl.org (AS)
1 juni *The Humans, Alexandre Singh*. www.institutfrancais.nl (AS)
4 juni *Gade, Vivian. The Humans van Alexandre Singh*. www.grazen.nl (AS)
5 juni *Zoe Butt houdt lezing in Witte de With*. www.nieuwsbank.nl (ALG)
7 juni *79 curatoren hebben plan voor paviljoen Biënnale Venetië*. Eindhovens Dagblad. (ALG)
14 juni *God never left the city*. Trouw. (ALG)
23 juni *Portugal, Wales, Zwitserland en Oostenrijk maken deelnemers 55ste Biënnale van Venetië bekend*. www.kunstnieuwsbank.nl (ALG)
24 juni *pvdijssel. Rauw Graduates*. www.rauwblog.nl (ALG)
24 juni *Nicolaus Schafhausen appointed as new artistic director*. www.e-flux. (NS)
26 juni *28 juni – 19 aug: Expositie Qiu Zhijie, Rotterdam*. www.geledraak.nl (QZ)
28 juni *Qiu Zhijie*. NRC Handelsblad. (QZ)
29 juni *Promts & Triggers Qiu Zhijie: Blueprints*. www.e-flux.com (QZ)
30 juni *Meer, Niek van der. Meriç Algün Ringborg*. Kunstbeeld. (MA)
30 juni *Berendse, Manon. De Appel*. Museumtijdschrift. (ALG)

Juli

1 juli *Muller, Robert-Jan. Nominaties AICA Oorkonde 2012 bekend*. www.aicanederland.org (P)
1 juli *Alexandre Singh: The Humans*. Villa d'Arte. (AS)
3 juli *Nominaties AICA*. www.metropolism.com (P)
6 juli *L. Benedetti bij laatste vier voor Biënnale Venetië*. BN de Stem ed Zeeuws-Vlaanderen. (ALG)
6 juli *Benefietavond Witte de With en de Appel*. www.kunstbeeld.nl (BF)

12 juli *Competitie tussen de beste afstudeerfilms*. Metro ed. Rotterdam. (ALG)
14 juli *En de winnaars zijn...* www.metropolism.com (ALG)
16 juli *De Prijs voor Jonge Kunstcritiek maakt jury bekend*. www.deappel.nl (ALG)
18 juli *Jury nieuwe categorie Prijs Jonge kunstcritiek bekend*. www.mondriaanfonds.nl (ALG)
25 juli *Op stap met Jeugdvakantiepaspoort*. De Echo div locaties. (AS)
25 juli *Smets, Sandra. Qiu Zhijie's grimmige wereld*. NRC Handelsblad. (QZ)
28 juli *Groenenboom, Roland. Net op tijd*. De Volkskrant. (ALG)

Augustus

1 augustus *Editor's pick: Alexandre Singh, "The Humans"*. Elephant Lifestyle. (AS)
6 augustus *Menai, Kiti. Trienalé apie Midauga*. www.370.diena.it (DA)
7 augustus *Kosmosbouwer Qui Zhijie*. www.mistertmotley.nl (QZ)
15 augustus *Metropolis M Previews Laatste week: Qiu Zhijie in Witte de With*. www.metropolism.com (QZ)
16 augustus *Surplus Authors. E-Flux*. (SA)
17 augustus *Qiu Zhijie – Blueprints*. www.jegensentevens.nl (QZ)
18 augustus *Qiu Zhijie @ Witte de With*. www.trendbeheer.com (QZ)
22 augustus *Het kantoorgebouw van het Centrum voor hedendaagse kunst Witte de With*. www.architectenweb.nl (ALG)
22 augustus *Utkan, Hatice. Discovering old traditions with video and performance artwork*. Daily News. (DA)
25 augustus *Rekštyté, Leva. D. Ayas; Buvimas lietuviu turi pozityvus rasizmo elementu*. www.iq.it (DA)
29 augustus *Symposium: Les trésors de la Mnémosyne*. www.alliancerotterdam.nl (ALG)

September

3 september *Baltic Triennial of International Art, Vilnius*. www.mousemagazine.it (DA)
3 september *Long March Space*. www.longmarchspace.com (SA)
4 september *Veenstra, Jeroen. Tent en Witte de With openen samen*. www.grazen.nl (SA)
4 september *Lent, Daan van. De Strijd om het Rietveldpaviljoen*. NRC Handelsblad. (DA)
4 september *Yildis, Adnam. Kuzey defterleri, kalpak hikâyesi ve Defne Ayaş. Taraf Kültür ve Sanat*. (DA)
5 september *Collector's Catalogue 2012*. www.artslant.nl (DA)
5 september *Blouin Artinfo*. www.artinfo.com (ALG)
5 september *Curators transform Baltic Triennial into 'Mindaugas'*. Today's Zaman. (DA)
5 september *Kunsthalle Wien*. www.kunsthallewien.at (ALG)
6 september *Benefietveiling Witte de With/ De Appel*. www.trendbeheer.com (BF)

6 september *Inzending Biënnale van Venetië 2013 bekend.* www.architectenweb.nl (DA)
6 september *Opening TENT & Witte de With.* www.trendbeheer.com (AS)
6 september *Surplus Authors.* NRC Handelsblad. (SA)
7 september *Mark Manders naar Biënnale van Venetië.* De Telegraaf. (DA)
8 september *Keunen, Yvonne. 'Einde vrijzinnige kunst'.* AD Rotterdams Dagblad ed. (ALG)
9 september *Alexandre Singh.* www.prixmeuricepoulartcontemporain.com (AS)
11 september *Benefiet De Appel en Witte de With.* www.metropolism.com (BF)
16 september *Eleanor on Sun. Various Fires in Publishing: The Facebook Problem and Other DIY Dilemmas.* www.eleanorg.org/blog/vf (ALG)
17 september *Gwangju. Nights of the Roundtable.* www.artforum.com (DA)
20 september *Kuipers, Stefan. Iets te veel samenwerking.* De Volkskrant. (SA)
23 september *Order and chaos.* www.scmp.com (ALG)
25 september *AA Bronson & Ryan Brewer, Bleu, 2012.* www.aroundart.ru (SA)
26 september *Snapshots from Various Fires in Publishing.* www.fudgethefacts.com (ALG)
26 september *Various Dutch exhibitors at the New York Art Book Fair.* www.dutchartevents.com (ALG)
26 september *Snapshots from Various Fires in Publishing @ Witte de With.* www.fudgethefacts.com (ALG)
27 september *Leij, Machteld. Kunst die de wereld bezweert.* HART. (SA)
27 september *Kleijn, Koen. Nu nog een plan.* De Groene Amsterdammer. (ALG)
30 september *Zürcher, Sophia. De Garage.* Kunstbeeld. (ALG)

Oktober

1 oktober *Üstek, Fatos. Do you really want to get what you can't possibly want?* RES. (DA)
12 oktober *Bronwasser, Sacha. Kunstwerk als bedrijfsterapie.* De Volkskrant. (ALG)
16 oktober *Aalberts, Karin. Kunstenaar/Mecenas.* De Volkskrant. (BF)
22 oktober *11th Baltic Triennial of International Art.* Frieze. (ALG)
24 oktober *Zaterdag 27 oktober.* Havenloods Overschie. (AS)
26 oktober *Kloos, Robert. Various Dutch exhibitors at the New York Art Book Fair - New York City.* www.dutchartevents.com (P)

November

11 november *Studeren en wonen in Rotterdam.* www.wdka.hro.nl (ALG)
13 november *Rotterdam, Witte de With: portretten 'tulkus 1880 to 2018'.* www.boeddhistischdagblad.nl (PP)
13 november *Tulkus 1880 to 2012 door Paola Pivi.* www.sculptureinternationalrotterdam.nl (PP)

18 november *Independent Curators International events.* www.curatorsintl.org (DA)
26 november *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...* www.groene.nl (PJKK)
27 november *Piet Zwart Institute recommends.* www.pietzwart.wdka.nl (PJKK)
27 november *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...* www.culturalexchange-cn.nl (PJKK)
28 november *I AM FOR AN ART CRITICISM THAT...* www.undo.net (PJKK)
30 november *Prijs voor de Jonge Kunstkratiek uitgereikt.* www.metronieuws.nl (PJKK)
30 november *Staying alive.* www.metropolism.com (PJKK)

December

1 december *Willem de Rooij.* Artforum. (AB)
1 december *Why collaboration matters in art.* Texte Zur Kunst. (ALG)
1 december *Grau, Donatien. Alexandre Singh.* Metropolis M. (AS)
1 december *Opmeer, Annemarie. De Dalai Lama.* Boeddha Magazine. (PP)
5 december *Cravel, Pierfrancesco. Tulkus 1880 to 2018.* www.domusweb.it (PP)
5 december *Chayka, Kyle. Stream the Witte de With Center's Symposium on Independent Art Criticism.* www.hyperallergic.com (PJKK)
6 december *Loorbach, Liedewij. Geld moet rollen Jorgen Bey.* Het Parool. (ALG)
11 december *Lange, Henny de. De envelop als depot voor reizende kunstwerken.* Trouw. (ALG)
13 december *David Bade.* NRC Handelsblad. (ALG)
13 december *Art Criticism / Aimee Yu Lin.* www.200percentmag.com (PJKK)

Kwantitatieve gegevens

Witte de With 2012	Jaarverslag 2012	Plan 2011	Jaarverslag 2011
Tentoonstellingsperiodes	4	4	3
Tentoonstellingen (presentaties)	5	5	3
Publicaties	5	5	5
Debatten / lezingen / symposia	52	24	64
Aantal bez. Witte de With-producties	23.543	21.500	22.657
Aantal bez. buitenlandse Witte de With-presentaties	35.015	30.000	105.634
Co-producties	4	5	4
Aantal bez. Witte de With-website	122.491	150.000	240.307
Contacturen educatie	3.595	3.000	2.102
Bezoek educatieve activiteiten	1.312	1.000	1.231
Samenwerkingen binnen Rotterdam	22	15	12
Aantal uren open	1.799	-	1.827

Bezoekers in Rotterdam

Tentoonstellingen	Dagen	Bezoekers
Angela Bulloch	68	3.871
The Humans / Meriç Algün Ringborg	45	2.207
The Humans / Qiu Zhijie	48	1.431
The Humans / Surplus Authors	96	8.212
Museumnacht		7.822
Totaal	257	23.543

Bezoekers in het buitenland

Evenement	Bezoekers
PA/PER VIEW, Wiels	1.756
NY Art Book Fair, New York	20.139
Vancouver Art/Book Fair	620
Art Rotterdam	12.500
Totaal	35.015

Bezoekers www.wdw.nl

Maand	Hits	Bezoekers
Januari	431.210	12.494
Februari	304.888	11.223
Maart	205.793	12.639
April	244.450	12.290
Mei	231.406	9.755
Juni	210.145	9.488
Juli	200.495	9.110
Augustus	173.282	7.669
September	161.493	9.307
Oktober	203.310	9.881
November	199.829	10.344
December	225.056	8.201
Totaal	2.791.357	122.491

Financieel verslag en organisatie

Exploitatie-activiteiten

Kosten	AB	AS	SCH	P&T	BF	CLB	MAG	PJKK	NAGEK	ALG	TOTAAL
Voorbereidingskosten	10.280	189	310	569	-	-	-	-	-	-	11.348
Overnamekosten	800	-	-	-	20.540	-	-	5.000	-	-	26.340
Honoraria	31.733	19.532	29.212	23.357	2.556	-	17.000	2.612	5.940	-	131.942
Reis/verblijf genodigden	4.324	39.376	7.025	6.256	628	114	-	7.106	466	-	65.295
Representatie	3.835	7.507	1.824	4.267	40	219	-	1.513	-1.173	-	18.032
Verzekeringen	769	2.014	-	-	-	-	-	-	-565	-	2.218
Transportkosten	27.179	1.796	298	1.588	463	-	-	-	-357	-	30.967
Materialen	16.227	33.520	11.329	14.021	22.739	-	-	183	5.450	-	103.469
Schade kunstvoorwerpen	-	-	-	-	-	-	-	-	-50	-	-50
Advertentie/affiche/uitnodiging	1.267	7.188	-	5.335	-	-	-	-	-	-	13.790
Publicatie	12.914	-	-	29.534	-	-	-	-	-283	-	42.165
Overige publiciteit	14.735	14.480	6.745	12.756	3.721	1.116	-	3.299	-2.708	-	54.144
Educatie	2.106	806	243	2.248	-	-	-	-	-	-	5.403
Doorbelaste kosten	1.029	-	-	-	-	-	-	-	3.904	-	4.933
Overige projectkosten	-	128	-	-	-	-	-	-	-2.584	-	-2.456
Totaal	127.198	126.536	56.986	99.931	50.687	1.449	17.000	19.713	8.040	-	507.540
Opbrengsten											
Recettes	6.744	9.597	-	9.597	-	-	-	-	-	-	25.938
Verkopen	2.252	-	-	11	60.000	-	-	-	6.333	3.786	72.382
Overheidsfondsen	10.000	3.000	-	2.000	-	-	-	-	4.002	296	19.298
Particuliere fondsen	-	-	-	15.000	-	-	-	-	11.000	-	26.000
Donaties	-	9.952	-	-	17.300	888	-	-	-	20.089	48.229
Co-producenten	-	-	2.500	-	-	-	-	-	3.000	-	5.500
Subsidies OCW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	514.265	514.265
Subsidie Gemeente Rotterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	649.000	649.000
Doorbetalings huur/energie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97.938	97.938
Doorberekende kosten	-	-	-	1.693	-	-	-	-	-	1.091	2.784
Totaal	18.996	22.549	2.500	28.301	77.300	888	-	-	24.335	1.286.465	1.461.334
Exploitatiesaldo	108.202	103.987	54.486	71.630	-26.613	561	17.000	19.713	-16.295	-1.286.465	-953.794

AB Angela Bulloch
 ALG Algemeen Witte de With
 AS Alexandre Singh
 BF Benefietavond
 CLB Club Witte de With

MAG Online magazine
 NAGEK Nagekomen
 PJKK Prijs voor de Jonge Kunstcritiek
 P&T Prompts & Triggers
 SCH School Studio Miessen

Rekening baten en lasten

Baten	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Opbrengsten			
- Directe opbrengsten	98.320	30.000	36.061
- Indirecte opbrengsten	97.938	90.000	96.682
	<u>196.258</u>	<u>120.000</u>	<u>132.743</u>
Bijdragen			
- Subsidie Gemeente Rotterdam	413.000	421.500	421.500
- Rijksbijdrage Beeldende Kunst	236.000	236.040	286.500
- Kunstenplan bijdrage OCW	514.265	505.726	522.897
- Overige bijdragen	53.581	50.000	200.869
- Donaties	48.230	50.000	23.080
	<u>1.265.076</u>	<u>1.263.266</u>	<u>1.454.846</u>
Totale Baten	1.461.334	1.383.266	1.587.589
Lasten			
Lonen en salarissen	448.026	-	497.169
Sociale lasten	81.059	-	86.674
Pensioenlasten	22.694	-	26.298
Diverse personeelskosten	36.580	-	15.703
Inhuur personeel	13.438	-	-
Doorberekende loonkosten	-839	-	-7.744
	<u>600.904</u>	<u>620.000</u>	<u>618.100</u>
Kosten van activiteiten	<u>507.540</u>	<u>404.066</u>	<u>622.097</u>
Overige bedrijfslasten			
- Huisvestingskosten	151.724	-	145.541
- Kantoorkosten	87.498	-	103.912
- Publ./alg.reis-verbl./repres.kosten	52.051	-	68.681
- Afschrijving op materiële vaste activa	21.480	-	31.607
- Diversen	58.641	-	53.531
	<u>371.394</u>	<u>349.200</u>	<u>403.272</u>
Totale lasten	1.479.838	1.373.266	1.643.469
Rentebaten	1.339	0	392
Rentelasten	-7.099	-10.000	-7.604
	<u>-5.760</u>	<u>-10.000</u>	<u>-7.212</u>
Exploitatiesaldo	-24.264	0	-63.092
Mutatie Bestemmingsfonds	24.264		47.249
Resultaat (na mutatie)	0	0	-15.843

Consensus

Organisatie

Witte de With Center for Contemporary Art is een internationaal opererend kunstcentrum met Rotterdam als thuisbasis. Het instituut onderzoekt wereldwijd nieuwe ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunst en presenteert deze aan het publiek door middel van tentoonstellingen, onderzoeksprogramma's, theoretische en educatieve programma's, publieksevenementen, publicaties en de website. Witte de With functioneert als centrum voor kunstenaars, wetenschappers, denkers en schrijvers, zet samenwerkingsverbanden op en excelleert als actief ontwikkelaar en opdrachtgever. Inherent aan haar missie is Witte de With altijd op zoek naar vernieuwing en experiment. Het instituut plaatst zich in de beeldende kunst tussen de meer traditionele musea voor moderne en hedendaagse kunst, commerciële galeries, kleinschalige projectruimten en kunstenaarsinitiatieven.

Naast haar artistieke invloed fungeert Witte de With als springplank naar een professionele carrière voor menig beginnend curator, criticus, (kunst)wetenschapper en educator. Ook zijn vele inmiddels vermaarde hedendaagse kunstenaars ooit door Witte de With geïntroduceerd. Het instituut vormt zo een rijke inspiratiebron voor onder meer musea en biënnales op lokaal, nationaal en internationaal niveau. In het buitenland is Witte de With ambassadeur voor Rotterdam en Nederland, bijvoorbeeld door tentoonstellingen en projecten te laten reizen, de distributie van publicaties en de tweetalige website, maar ook door een staf die wereldwijd tentoonstellingen en ateliers bezoekt, lezingen geeft en lesgeeft, adviseert bij andere culturele instellingen en plaatsneemt in jury's. Witte de With trekt met haar programma internationale kunstenaars, kunstprofessionals, kunstliefhebbers en pers aan.

Witte de With is een stichting die in januari 1990 werd geïnitieerd door de Rotterdamse Kunststichting. Witte de With wordt ondersteund door de Gemeente Rotterdam en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Directeuren waren achtereenvolgens Chris Dercon (1990 - 1995); Bartomeu Marí (1996 - 2001); Catherine David (2002 - 2004); Hans Maarten van den Brink (interim, 2005) en Nicolaus Schafhausen (2006 - 2011). Met ingang van 1 januari 2012 is Defne Ayas directeur.

Witte de With is een stichting en hanteert het bestuur-directiemodel. Conform de Code Cultural Governance is er een schema van aftreden en evalueert het bestuur zichzelf. Het bestuur vergadert circa vijf maal per jaar. De directeur wordt aangesteld door het bestuur en legt verantwoording af aan het bestuur over de artistieke, organisatorische en financiële stand van zaken. De directeur kan maximaal twee periodes van drie jaar de functie bekleden.

Het bestuur van Witte de With bestond in 2012 uit Kees Weeda (voorzitter), Stef Fleischeuer (penningmeester), Bart de Baere, Jack Bakker, Claire Beke, Nicoline van Harskamp en Karel Schampers. Op het eind van het jaar traden Stef Fleischeuer en Jack Bakker af. De nieuwe bestuursleden zijn Ellen Gallagher, Patrick van Mil en Nathalie de Vries. Per 1 januari 2012 benoemde het bestuur van Witte de With Defne Ayas tot directeur.

Personeel

De wisseling in directeurschap gaat traditiegetrouw gepaard met veranderingen in de samenstelling en bezetting van artistiek-inhoudelijk personeel. Witte de With heeft dit altijd beschouwd als een kans om de organisatie te vernieuwen, frisse kennis en ideeën binnen te halen en een nieuwe groep mensen op te leiden. Begin 2012 verlieten Monika Szewczyk en Anne-Claire Schmitz de organisatie. In januari en februari kwamen respectievelijk Samuel Saelemakers en Hessel de Ronde het team versterken. In juni werd Marjolein Geraedts aangetrokken voor PR en communicatie en verliet Jessie Hocks deze positie. Djeva Tupan kwam vanaf juni het secretariaat versterken.

Staf in 2012

Directeur Defne Ayas,
Adjunct directeur Paul van Gennip
Zakelijk manager Belinda Hak
Junior curator (tot maart) Anne-Claire Schmitz
Assistent curator (tot maart), associate curator, publicaties (vanaf maart) Amira Gad
Publicaties (tot februari) Monika Szewczyk
Educatie curator Karin Schipper
Programma en directie-assistent Samuel Saelemakers
Programma en communicatie assistent Hessel de Ronde
PR & communicatie (tot augustus) Jessie Hocks
PR & communicatie (vanaf juni) Marjolein Geraedts
Office manager, assistent PR & communicatie Angélique Kool
Office manager Gerda Brust
Ondersteuning secretariaat Emmelie Mijs / Djeva Tupan (vanaf juni)
Balie Erik Visser / Erwin Nederhoff
Technische dienst Gé Beckman / Line Kramer

Stagiairs

Merel van der Graaf, Isabelle Heubach, Lindy Kuit, Laurens Otto, Laura Pardo, Jennifer Smith, Ymke Smulders, Renée Staal en Vikram Uchida-Khanna.

Externe medewerkers

Zakelijk advies Chris de Jong

Administratie Frank van Balen en Meta de Mol van Otterloo

Fotografie Bob Goedewaagen

Grafisch ontwerp A Practice for Everyday Life (huisstijl), Kristin Metho en Kummer & Herrman

Installatie tentoonstellingen Ties ten Bosch,

Carlo van Driel, Chris van Mulligen en Hans Tutert

Ondersteuning balie en secretariaat Gino van Weenen,

Francine van Blokland, Laura Lappi, Ella Broek,

Hannah Kalverda en Serena Williams

Schoonmaak Myriam Vandi

Beveiliging Franklin Lopez

Ondernemerschap

Witte de With heeft de afgelopen jaren veel bereikt en zich ontwikkeld tot een van de grootste Nederlandse instellingen voor hedendaagse kunst zonder eigen collectie. Wat betreft het aantal bezoekers van tentoonstellingen, projecten en website, de productie van projecten en het aantal samenwerkingen kunnen we ons meten met soortgelijke instellingen in Europa. Ongeveer 25% van het budget financiert Witte de With zelf middels een groot aantal bronnen, zoals de verkoop van toegangskaarten, publicaties en edities. In 2012 heeft Witte de With een consequenter beleid gevoerd ten aanzien van de kaartverkoop voor het publieke programma, wat leidde tot een toename van 15% aan recettes. De verhuur aan TENT zorgt daarnaast voor een constante inkomstenbron. Financiële bijdragen komen tevens voort uit samenwerkingen in de vorm van co-producties en reizende tentoonstellingen. De werving van financiële middelen via Nederlandse, Europese en andere internationale fondsen—zowel overheid als particulier—neemt een steeds belangrijkere plaats in. Witte de With blijft investeren in en werken aan het verbeteren van het Vriendenprogramma (nu Club Witte de With) en het ontwikkelen van de groep particuliere en zakelijke investeerders.

Pand Witte de Withstraat 50

Witte de With gaat het eigen pand aan de Witte de Withstraat verbouwen. Hierbij is het vooral van belang het gebouw te openen op de begane grond, om de verbinding met de straat versterken. In samenwerking met huurder TENT moet op de begane grond een nieuwe culturele ontmoetingsruimte worden gecreëerd. Daarnaast krijgt een deel van het gebouw een kwalitatieve facelift, zodat het beter ingericht is voor grote manifestaties. Witte de With blijft de komende tijd werken aan de financiering. De gemeente Rotterdam heeft € 225.000 toegezegd.

Comité van Roosendaal

Witte de With is lid van het Comité van Roosendaal, waarin kunstinstellingen uit de grensgebieden van

Nederland, Duitsland en Vlaanderen zich hebben verenigd. De andere leden van het Comité van Roosendaal zijn Bart de Baere (MUHKA, Antwerpen), Ann Demeester (de Appel arts centre, Amsterdam), Charles Esche (Van Abbemuseum, Eindhoven), Robert Fleck (Bundeskunsthalle, Bonn), Anselm Francke (Extra City, Antwerpen), Maria Hlavajova (BAK, Utrecht), Kasper König (Museum Ludwig, Keulen), Katia Baudin-Renau (Museum Ludwig, Keulen), Enrico Lunghi (Mudam, Luxemburg), Vanessa Joan Müller (Kunstverein für die Rheinlande und Westfalen, Düsseldorf), Pierre-Olivier Rollin (B.P.S.22, Charleroi) en Dirk Schnauwaert (Wiels, Brussel). Zie verder www.comitevanroosendaal.eu.

Extra curriculum

Defne Ayas stelde de elfde Baltische Triënnale in Vilnius samen (met Benjamin Cook), evenals de stadspaviljoenen van Istanbul en Bandung als onderdeel van het Intercity Project van de negende Shanghai Biënnale in China. Ayas was ook samensteller voor SH Contemporary's Hotspots in China. Zij was tevens lid van het First Call Committee van Art Brussels en gaf onder andere lezingen bij Women Inc, de Kunstvlaai in Amsterdam en SPOT in Istanbul.

Amira Gad was curator voor de Collectors of Contemporary Art Foundation en droeg veelbelovende kunstenaars aan voor hun jaarlijkse stipendium. Ook werkte ze als curator voor Fogo Island Arts in Canada. Zij schreef onder andere voor Canvas Daily Magazine tijdens Art Dubai 2012, voor *If I Can't Dance* over het werk *Bete & Deise* van Wendelien van Oldenborgh en voor de catalogus van kunstenaar Mario Pfeifer. Gad is tevens redacteur bij het online platform Ibraaz.

Paul van Gennip is bestuurslid van de stichting SENSATIONAL MIX (Rotterdam).

Marjolein Geraedts is redactielid bij kunsttijdschrift Tubelight. Tevens werkt zij in samenwerking met de Gemeente Utrecht aan een publicatie over kunst in de openbare ruimte van Utrecht.

Belinda Hak is adviseur bij FRAC Nord-Pas-de-Calais (Frankrijk), de Willem de Kooning Academie en het Piet Zwart Instituut in Rotterdam. Samen met Vincent Cardinaal maakte ze in 2012 de tentoonstelling *Werk is x, y is spel en z is je mond dicht houden* voor Kunstweekend Charlois in Rotterdam. Verder geeft Hak onbezoldigd zakelijk advies aan jonge kunstenaars en kunstinitiatieven en is eigenaar van GoudenBergen, een weblog over cultuurbeleid.

Emmelie Mijs is museumdocent bij Museum Rotterdam.

Witte de With dankt

A

Nadim Abbas, Michael Van Den Abeele, Abifarès, Abraaj Capital Art Prize 2012, Mai Abu Eldahab, A Constructed World (Geoff Lowe en Jacqueline Riva), Alias Editorial, Saâdane Afif, Ali Akay, Robin van den Akker, Meriç Algün Ringborg, Björn Alfors, Laura Allsop, Al-Nisa (moslimvrouwenorganisatie), Laura Allsop, Helga de Alvear, Lee Ambrozy, AND Publishing, Danai Anesiadou, Song-Ming Ang, Ahu Antmen, Leonor Antunes, De Appel arts centre, Archive Books, ARCO Madrid, Burak Arıkan, Alie van Arragon, Art Now, Art Rotterdam, Atelier Van Lieshout, Dagmar Atladóttir, ATLAS PROJECTOS (Portugal), Julieta Aranda, Art Rotterdam, Abel Auer, Sven Augustijnen, Authentic Boys

B

Michael Baer, Stefano Baia Curioni, Silvia Bakker, Micha Bakker, Nick Bakker, Joris van Ballegooijen, Laura Barreca, Taysir Batniji, Thomas Bayrle, Feike Beckers, James Beckett, Delphine Bedel, Otto Berchem, Christiane Berndes, Bik Van der Pol, Remco van Bladel, Francine van Blokland, Michael Blum, Nina Boas, Virginie Bobin, Solange de Boer, Bonheur theaterbedrijf Rotterdam, Christine Borch, Steve van den Bosch, Younes Bouadi, Aline Bouvy, Marianne van Boxelaere, Dirk Braeckman, Koen Brams, Jack Brandsma, Bianca den Breejen, Wolfgang Breuer, Ryan Brewer, Ella Broek, AA Bronson, Mimi Brown, BROWNBAG, Annelinde Bruys, Marco Bruzzone, Angela Bulloch, Brad Butler, Zoë Butt, Arıkan Burak, Kathleen Burk, Bernd van Buuren

C

Ben Cain, Michael Callies, Canada Council for the Arts, Casco, David Catherall, Center for Art and Philosophy, Heman Chong, Sebastian Cicocki, Wim Clauwaert, Pip Cloo, Club Moral, Codarts Rotterdam, Ingrid Commandeur, Jef Cornelis, Bianka Craanen, Daniel Gustav Cramer, Creative Time, Alan Cummings, Claudia Curio, Stefan Baia Curioni, François Curlet, Chris Curreri

D

George van Dam, Anne Daems, Ward Daenen, Koenraad Dedobbeleer, Messieurs Delmotte, Ann Demeester, Chris Dercon, Maya Deren, Marie-Claire Devos, Marieke Dhont, Mariette Dölle, Birgit Donker, Song Dong, Birgit Donker, Donuts, Maarten Doorman, Anthony Downey, Christoph Dreher, Hendrik Driessen, Felix Driver, Ko van Dun, Brian Dunphy, Pascal Dupuy

E

Carsten Einfeld, Michelle Elsen, Haris Epaminonda, Erasmus Universiteit Rotterdam, Charles Esche, Établissement d'en Face, Jana Euler, Thomas Eurlings, Chris Evans, David Evrard, Sjarel Ex

F

Loretta Fahrenholz, Jelle Feringa, Chris Fitzpatrick, Prof. Dr. Uwe Fleckner, Flemish Community, Marianne Flotron, Hendrik Folkerts, Olivier Foulon, Michael François, Jessica Frazier, Fucking Good Art

G

Patrice Gaillard & Claude, Dora Garcia, Kendell Geers, John Gillis, Natasha Ginwala, Manuel Gnam, Goethe Institut Rotterdam, Maaike Gouwenberg, Donatien Grau, Zoë Gray, Krist Gruijthuisen, Jos de Gruyter

H

Joana Hadjithomas, Edith Hall, Rob Hamelijncx, Karin Hanssen, Nav Haq, Menno Harder, Lynn Harris, Huib Haye van der Werf, Kathrin Heimbürger, Jörg Heiser, Melanie Heit, Claire Hell, Femke van Heugten, Robert Hewison, Fons Hof, Faye Holdert, Arnoud Holleman, Barbara Honrath, Aad Hoogendoorn, Frances Horn, Dick Houtman, Karin Hueber, International Film Festival Rotterdam

I/J

Institut Français, Cathy Jacob, Luis Jacob, Andrew Jaffe, Renske Janssen, Yasmijn Jarram, Jeugd Vakantie Paspoort Rotterdam, Sjoerd Jochems, Karin de Jong, Renée Jongejan

K

Hannah Kalverda, Khalil Joreige, KCR Rotterdam, Amy Kenny, Kerstin Engholm Gallery Wien, Koen Kleijn, Robert Kluijver, Bitsy Knox, Tobias Kokkelmans, Druckhaus Köthen GmbH, Susanne Kriemann, Sophie Krier, Steinar Haga Kristensen, Aad Krol, Harmke Kruihof, Brian Kuan Wood, Mascha Kuchejda, Lindy Kuit, Theodora Kotseva, Kummer & Herrman, KUNSTENISRAËL, Alicja Kwade

L

Studio Lambl/Homburger, Franciska Lambrechts, Christine Lang, Laura Lappi,

Doris Lasch, Quinn Latimer, Max Andrews en Mariana Cánepa Luna, Maurizio Lazzarato, Bernadette Leclercq-Neveu, Michael Lee, Simon Lee Gallery London, Bénédicte Lemmelijn, LemonMelon, Dieter Lesage, Gabriel Lester, Liesbeth Levy, Christina Li, Erik van Lieshout, Joep van Lieshout, Aimee Lin, Maria Lind, Joris Lindhout, Kolja Linowitzki, Hans Friedrich Lissman, Tullio Lobetti, Gareth Long, Hans-Christian Lotz, Wouter Louman, Valeria de Lucca, Florian Luedde, Ken Lum, Chris Luth, Sven Lütticken, Marcos Luyten, Harris Lynn

M

Olav Mackaay, MadeIn Company, Loris Malagoli, Valerie Mannaerts, Renzo Martens, Luciana Martins, Jeroen Martin, Maulwerker, Stanley van der Meer, Tilman v. Mengershausen, John Menick, Julia Mensink, Angela Melitopoulos, Kristin Metho, Markus Miessen, Studio Miessen Berlin, John Miller, Daniel Miller, Song-Ming Ang, Karen Mirz, MoMA PS1, Mondriaan Fonds, Nina Möntmann, Kenneth Andrew Mroczek, Nat Muller, Marit Münzberg, Museum Boijmans Van Beuningen, Martin Myrone

N

Nasrin Tabatabai en Babak Afrassibi, Netwerk Aalst, New York Art Book Fair, Samga Nguyen, Ou Ning, Damir Nikšić, Olivier Nolla, Sophie Nys

O

Ahmet Ögüt, Wendelien van Oldenborgh, Anna Okrasko, Operadagen Rotterdam, Jurgen Ots

P

P. Pan, Trevor Paglen, Laura Pardo, Dennis Parren, Diogo Passarinho, Passionate Bulkboek, Jan van de Pavert, Performa, Ida Peters, Susanne Pflieger, Andrea Phillips, Alexa Piqueux, Philippe Pirotte, Falke Pisano, Annaik Lou Pitteloud, Paola Pivi, Benoit Platéus, DE PLAYER Rotterdam, Bik van der Pol, Jan Postma, Presenhuber, Prijs voor de Jonge Kunstcritiek, Printed Matter Inc., PrintRoom Rotterdam, Alexander Provan

Q/R

Davide Quadrio, Adriaan Rademaker, Tariq Ramadan, RAiR, Boris Rebetez, Chris Rehberger, Andrew Renton, Haco de Ridder, Jeroen Rienks, Meriç Algün Ringborg, Rijksakademie van Beeldende Kunsten, Jimmy Robert, James Robson, Els Roelandt, Dieter Roelstraete, Ana Roldán,

Bart van Rosmalen, Ulla Rossek, Ro Theater Rotterdam, Mika Rottenberg, Rotterdam ArchiGuides, Peter de Ruiter, Marc Russenberger, Domeniek Ruyters

S

Eszter Salamon, Sarkis Zabunyan, Joe Scanlan, Nicolaus Schafhausen, Willem Schinkel, Esther Schipper (Berlijn), School of Arts, Marie Louise Schoondergang, Schouwburg Rotterdam, Xandra Schutte, Markus Selg, David Senior, Richard Serra, Shanghai Biennale, Wu Shanzhuan, Wael Shawky, Showroom MAMA, Alexandre Singh, SKVR Cultuurtraject Rotterdam, Vivian Sky Rehberg, Henk Slager, Marnie Slater, Floor van Slochteren, Philip Smallwood, Huda Smitshuijzen, Jenny Smith, Pauli Snoeks, Elian Somers, Tenzing Sonam, SONOR Youth, Anne Speier, Spring (Hong Kong), Städtische Galerie (Wolfsburg), Stedelijk Museum Amsterdam, Julia Steenhuisen, Sternberg Press, Hito Steyerl, Martine Stig, Hito Steyerl, Robert Suermondt, Derek Sullivan, Risham Syed, Micheline Szwajcer, Monika Szewczyk

T

Koki Tanaka, Zin Taylor, Marcel Teunissen, TENT Rotterdam, Siebe Thissen, Nato Thompson, Inga S. Thorsdottir, Erik Thys, Harald Thys, Laure-Anne Tillieux, Jalal Toufic, Hanan Toukan, Peter Trentmann, Oscar Tuazon, Sjoerd van Tuinen, Mitja Tusek, Renee Turner, Salla Tykka, Ho Tzu Nyen

U

Job Ubbens, David Ulrichs, De Unie Rotterdam

V

V2 (Rotterdam), Robin Vanbesien, Galerie VIVID (Rotterdam), Harg Vartanian, Veenman Drukkers (Rotterdam), Myrthe van de Velde, Olav Velthuis, Lidwien van de Ven, Richard Venlet, Boy Vereecken, Peter Verhelst, Gert Verhoeven, Pieter Vermeersch, Alexander Verpoorte, Barbara Visser, Vlaams Nederlands Huis Deburen, Danh Vo, Leen Voet, Bernard Voita

W

Peter Wächtler, Joanna Warsza, Christianne van de Weg, Gino van Weenen, Eva Weinmayer, Guido van der Werve, Emily Whitebread, WIELS, Rob de Wijk, Karin de Wild, Stefan Wilke, Stephen Wilks, Camilla Wills, Serena Williams, Francis Wolff, Wolfert van Borselen, Barbara Woutermartens, WORM (Rotterdam), Athena Wu

X/Y

Yin Xiuzhen, Raed Yassin, Carol Yinghua Lu, Young UP Foundation

Z

Pia Zeisel, Martin Zet, Andros Zins Brown, Qiu Zhijie, Jan Zoet

Introduction

Witte de With is one of the leading presentation institutes for the creation, production, and presentation of art in the Netherlands and internationally. Since 1990, Witte de With has presented exhibitions with more than 300 artists—both established and emerging—and brought numerous pioneering platforms in collaboration with world and nationwide partners to critical acclaim, with over 22,000 people visiting our building in Rotterdam annually, plus many more online and through its network.

In 2012, following my appointment as new director, Witte de With has experienced a dynamic momentum, making new connections and establishing sustainable new partnerships and relationships in the city of Rotterdam, across the nation, and across new geographical areas such as Asia.

We have instigated an increase in the number, range and diversity of the cultural organizations and funding bodies we collaborate with internationally, such as the 9th Shanghai Biennial, 11th Baltic Triennial, Spring Hong Kong, and Creative Time in New York, and nationally, such as de Appel arts centre, Van Abbemuseum, Stedelijk Museum Amsterdam and local partners including ArchiGuides, Museum Boijmans Van Beuningen, PrintRoom, TENT, WORM and Showroom MAMA, using our international network to promote local jewel initiatives.

During his ground-breaking eight-month residency at Witte de With from April 2012 to January 2013, visual artist and writer Alexandre Singh led monthly public programming summits featuring lively conversations with leading experts from diverse fields on a range of topics, spanning the history of the world and gathering engaged crowds of audiences. He also embarked on a major theatrical production entitled *The Humans*, for which Witte de With secured a partnership with the Rotterdamse Schouwburg, Codarts Rotterdam and Ro Theater. We are proud to announce that the play is to premiere in Rotterdam in September 2013, and will be presented at various international venues thereafter, including the Brooklyn Academy of Music in New York as part of the upcoming Performa biennial, alongside related projects and exhibitions at the Guggenheim Museum, and the Palais de Tokyo in Paris. The play has already received substantial attention from audiences, newspapers, magazines and national television.

As a result of this work-in-progress, and as part of our *Causeries* series, we have been fortunate to receive growing numbers of leading academicians and scholars at the center, with guests coming from—amongst others—Universiteit Leiden, Katholieke Universiteit Leuven, Imperial College London, École Normale Supérieure, Cambridge University, Globe Theatre London and Tate Britain.

To explore further interdisciplinary directions, and taking its cue from the history of Witte de With's building, which was originally a girls' school (erected in 1875) and later a technical school in the 1970s, the center commissioned architectural agency Studio Miessen to develop a unique setting: a multi-purpose yellow monolith on the second floor of the building. This giant modular cube, consisting of 64 separate blocks, provided a tailored yet open platform on which to stage and host discursive events, bringing the many different artists and projects commissioned by the center closer to the audience and offering a new way to reflect on artistic creation.

The core principles of our approach to education and public programs have increasingly been informed by collaboration both within and outside the cultural sector, including sessions between artist Joep van Lieshout and director of the Center for Strategic Studies Rob de Wijk; a revealing talk by Trevor Paglen about his ambitious project *The Last Pictures*—a time capsule that was physically launched into space; a network diagramming workshop with new media artist Burak Arikan; and *Everyone for Themselves* by artist duo Bik Van Der Pol, a day-long symposium with thinkers and economists dedicated to the research, presentation, and discussion of economic and ethical developments in the contemporary art scene on a larger platform.

As part of our ambitious and treasured education program for young people, we welcomed more than 1,300 pupils and students to our institution, who joined in our art confrontations, guided tours, workshops and masterclasses. Our education program offers individuals and groups imaginative models for understanding contemporary art through immediate contact with artworks, artists and other art professionals.

On our dedicated exhibition platform, where we explore the latest developments in contemporary art production, we have increasingly drawn upon the cultural and political interests of the city of Rotterdam but also the Netherlands as a whole, by partnering with international cultural organizations to program our exhibitions calendar, with special geographic focus on Asia including China. We explored the subjects of religion and utopia in the summer of 2012 as part of our *Prompts and Triggers* series: in a solo project exploring the role of religion in history by artist Meriç Algün Ringborg (born in Turkey, based in Sweden) and in the work of Qiu Zhijie, renowned Chinese artist, thinker, teacher and artistic director of the 2012 Shanghai Biennial, whose exhibition at the centre was his first in the Benelux region. The first workshop for *Moderation(s)*, a year-long multifaceted platform featuring performances and conceptual practices, which will be a testing ground for a content pipeline with Spring Hong Kong, was held in October 2012 and will manifest itself through

multiple different iterations and commissions from January 2013 onwards between the two cities. At the core of *Moderation(s)*, whose aim is to accelerate the flow of information between the two continents, stands 'The Moderator', personified by Singapore-based visual artist and writer Heman Chong.

Of course, in our exhibitions program we have been mindful of the dangers and often complicated nature of collaboration and as a result, dedicated a group show featuring works by 25 artists exploring this very theme. *Surplus Authors* included works by artists from across the world exploring the neglected aspects, premises and intricacies of authorship, joint ventures and shared creation.

We care about the afterlife of our exhibitions, not only in terms of their traveling venues but also their ethos and the way in which they are communicated and publicized. In that regard, we have taken a pioneering direction with one of our shows, Qiu Zhijie's *Blueprints*. One of the highlights of this exhibition was cartographic work *Map of Inter-city Pavilion* (2012), which was donated to Witte de With by the artist and is now on loan under the tutelage of Bik Van der Pol for study purposes at the Sandberg Institute in Amsterdam. Another featured work from this show has since been purchased by the Van Abbemuseum in Eindhoven where it is available for viewing upon request under the title *Witte de With Drawings*.

The year has seen a number of dynamic entrepreneurial initiatives including our annual Benefit evening (co-hosted in collaboration with de Appel arts centre) at Joep van Lieshout's studio in Rotterdam, where 180 guests were present, and our brand-new concept-patronage program Club Witte de With. This is a self-organizing platform for expert art and culture enthusiasts, dedicated to supporting and enhancing our mission to produce cutting-edge experiences across disciplines. Club Witte de With is offered year-round involvement with Witte de With, and allows for members' networking, research and development, through attendance of events as well as access to artists and curators at Witte de With. The group functions as a revenue-generator and post-graduate environment for the free exchange of ideas, and in which the germ of an idea can turn into a lively studio visit, an in-depth discussion with an artist or even a late-night salon.

In 2012, Witte de With released the final volume in its signature *Source Book* series, continuing its activities in digital publishing and its participation in a number of international book fairs. Continuing with Witte de With's Rotterdam series, the fourth volume, an artist's book by Lidwien van de Ven entitled *Rotterdam: Sensitive Times* was sent to press and will be released in February 2013.

We commissioned the fifth volume in the Rotterdam series with Erik van Lieshout, and have taken three bike tours with him alongside local guide company Archi-Guides into the many corners of southern Rotterdam, which provide the subject matter of his new book. Witte de With also started working on the release of a catalog documenting the year-long project *Moderation(s)*, which is comprised of discursive events, a performance program, an exhibition, and online platform *WdW* in order to bring together the fields of visual arts, academia and journalism, with desks set up at politically relevant sites across the globe.

We are proud of what we achieved together, but also ambitious to grow further. Witte de With has accomplished much in recent years. It has developed into the largest institution for contemporary art without a permanent collection in the Netherlands, and is globally one of the most recognized pioneers in contemporary art. The support we have received from the Ministry of OCW and the Municipality of Rotterdam has been integral to the success of this institution.

Defne Ayas,
Director

Teksten
Witte de With
Center for Contemporary Art

Eindredactie
Paul van Gennip, Marjolein Geraedts
en Belinda Hak

Ontwerp
Kristin Metho

© Witte de With Center for Contemporary Art; auteurs; fotografen, 2012
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Witte de With
Center for Contemporary Art
Witte de Withstraat 50
3012 BR Rotterdam
Nederland

T +31 (0)10 4110144
F +31 (0)10 4117924

info@wdw.nl
www.wdw.nl

